

දරුදතාවය හා ගැටුම් පිළිබඳ කාර්යාල ක්‍රියා ගුනත් නාමාවලිය

සමන්ත් ඇලපාත

මාර්තු 2008

අධ්‍යයන මාලාව අංක. 02

දිරිඳකාවය හා ගැටුම් පිළිබඳ
සාරාංශ සහිත
ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

සමන්ති ඇලපාත

මාර්තු 2008

දිරිඳකා විශ්ලේෂණ කේන්ද්‍රය, කොළඹ

දිරුද්‍යතාවය හා ගැටුම් පිළිබඳ සාරාංශ සහිත ගුන්ථ නාමාවලිය

© දිරිඳා විශ්වාස කේනුය 2008

ප්‍රථම ප්‍රකාශනය 2008

ISBN : 978-955-1040-43-7

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ප්‍රස්ථකාලය - ප්‍රකාශනගත සුවිකරණ දත්ත

සිංහල සමන්ති ඇලපාත

දරුද්‍රතාවය හා ගැලුම් පිළිබඳ සාරාංශ සහිත ගුන්ප් තාමාවලිය /
සංස්. සමන්ති ඇලෝක - කොළඹ : දරුද්‍රතා විශ්ලේෂණ කේෂය
2008, පිටු 60 ක්. සේ.ම්. 21)

අධ්‍යාපන මාලාව - අංක 02

ISBN : 978-955-1040-43-7

1. ଗୁଣ୍ଠ ନାମାଵଳି - ଦିଲ୍ଲିଙ୍କମ

පිටකවර නිර්මාණය : සීමාසහිත කරුණාරත්න සහ පුතුයෝ

මුද්‍රණය : සිමාසිත කරුණාරන්න සහ පුතුයේ
67, කාර්මික ජනපදය,
කළුවාන පාර,
නෝමාගම,
ශී ලංකාව.

ප්‍රකාශනය : දිරිදිනා විශ්වෙෂණ කේෂුද්‍ය

දරදුනා විශ්වේෂණ කේත්දුයේ ප්‍රකාශනමාලාවේ දැනට මතු දක්වෙන ගණයන්හි ප්‍රකාශන ඇතුළත් වේ:

අධ්‍යනයන්, සංස්කරණය කළ වෙතම්, කාර්ය පත්‍රිකා සහ ලේඛවීන් කුරුණ දක්වීමේ පතිකා

හැඳින්වීම

විවිධ සමාජ ගැටළු හා දරිද්‍රතාවය යන සංකල්පය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන්නන් සඳහා මග පෙන්වීමක් වශයෙන් මෙම ගුන්ප නාමාවලිය සැකසී ඇත. මේ මගින් ගැටළුවලින් බලපෑමට ලක් වූ කණ්ඩායම් දිකින ආකාරයට ගැටළු හා දරිද්‍රතාවය අතර ඇති සම්බන්ධය විදහා දක්වන සම්පත් එක් තැනකට ගොනු කරයි. රේට අමතරව ග්‍රාමීය හා නාගරික දිශින්දන් හා ආන්තික ජන කොටස් යන කණ්ඩායම් පිළිබඳව නොයෙක් සම්පත් මෙහි ගොනු කොට ඇත.

අන්තර්ජාතික හා දේශීය සන්දර්භයන් තුළ දරිද්‍රතාවය ඇති වීමට බලපාන හේතු හා එය තුරන් කිරීම තේමා කොටගත් ගුන්ප පළමු කොටස යටතේ පෙළ ගස්වා ඇත. දරිද්‍රතාවය ඇති වීමට බලපාන හේතු යටතේ නොයෙක් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා සංවර්ධන ක්‍රියාවලින් පිළිබඳව විවාරණය කරන කානින් ද ඇතුළු වේ. දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීම යන්න පුදෙක් ආර්ථිකමය වශයෙන් සිදු කරනු ලබන සංවර්ධනය යන්නෙන් ඔබවට ගොස් අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය, යටිතල පහසුකම් හා නිදහස වැනි සමාජය හා මානසික කරුණු සාකච්ඡා කෙරෙන ගුන්ප හා ප්‍රකාශන ගොනු කොට ඇත.

දරිද්‍රතාවයෙන් හා ගැටුමෙන් පිඩිවට පත්වන ආන්තික ජන කොටස් යටතේ කාන්තාවන්, ලමුන්, අවතැන්වන ජනතාව, ආබාධිත පුද්ගලයන්, කමිකරුවන් හා වෘත්තීකයන් සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. මෙම ආන්තික ජන කොටස් ගැටුම්වලින් හා දරිද්‍රතාවයෙන් පිඩා විදින ආකාරය හා ඒ සඳහා හේතු වන නොයෙක් කරුණු මෙම කොටස් අන්තර්ගත වන ප්‍රහවයන් විග්‍රහ කොට ඇත.

ගැටුම් තීරාකරණය, යුද්ධය හා සාමය ගොඩනැගීම හා තරුණ ගැටුම් යනුවෙන් තුන්වන හා අවසාන කොටස් ගුන්ප හා ප්‍රකාශන පෙළ ගස්වා ඇත.

කොළඹ මහජන ප්‍රස්තකාලය, දරිද්‍රතා වියෙළුපෙන කේත්දුයේ සම්පත් කේත්දුය හා වෙනත් ප්‍රස්තකාල කිහිපයක් සතු ගුන්ප, ප්‍රකාශන හා වීඩියෝ පට මෙම ගුන්පාවලිය සැකසීමට උපයෝගී කොට ගැනීමේ.

පුළුත

1. දිරිඳකාවය

1.1	අන්තර්ජාතික විවරණ	1
1.1.1	දිරිඳකාවය සඳහා බලපාන හේතු	1
1.1.2	දිරිඳකාවය කුරන් කිරීම	3
1.2	දේශීය විවරණ	5
1.2.1	දිරිඳකාවය සඳහා බලපාන හේතු	5
1.2.2	දිරිඳකාවය කුරන් කිරීම	7

2. ආන්තික ජන කොටස්

2.1	කාන්තාව	11
2.1.1	ගෙහස්ථ වශයෙන් පිඩාවට පත්වීම	11
2.1.2	රකියා/ආදායම් උත්පාදන කටයුතුවලදී පිඩාවට පත්වීම	13
2.1.3	පූජුණු අත්පාත් - ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය	16
2.1.4	යුද්ධය/අරගල නිසා පිඩාවට පත්වීම	18
2.2	ලමුන්	20
2.2.1	යුද්ධය නිසා පිඩාවට පත්වීම	20
2.2.2	වරප්‍රසාද අතිම් විම නිසා පිඩාවට පත්වීම	21
2.2.3	ලමයා සහ ප්‍රජා සංවර්ධන කටයුතු	23
2.3	අවතැන් වන ජනතාව	25
2.3.1	සංවර්ධන වැඩසටහන් නිසා අවතැන් වීම	25
2.3.2	යුද්ධය/අරගල නිසා අවතැන් වීම	26
2.3.3	ස්වභාවික ආපදා නිසා අවතැන් වීම	33
2.4	ආබාධිත පුද්ගලයන්	35
2.5	සංස්කරණ/කුලය හෝ සමාජ වෙනස්කම් නිසා පිඩාවට පත්වීම	36
2.6	කම්කරුවන්/වෘත්තිකයන් සහ ආදායම් උපයන්නන්	38

3. ගැටුම්, ගැටුම් නිරාකරණය සහ සාමය ගොඩනැගීම	
3.1 ගැටුම් නිරාකරණය	42
3.1.1 පුහුණු අත්පෙළාත් - ගැටුම් නිරාකරණය සහ ගැටුම් වාර්තාකරණය	45
3.2 යුද්ධය සහ සාමය ගොඩනැගීම	46
3.3 තරුණ ගැටුම්	50
3.3.1 සමාජ/දේශපාලන කැරලි	50
3.3.2 මත්ද්ව්‍ය භාවිතය සහ වැළැක්වීම	52

1. දැරදුකාවය

1.1 අන්තර්ජාතික විවරණ

1.1.1 දරදුකාවය සඳහා බලපාන හේතු

1. දනපාල, එ. එච්. 21 සියවසේ ගෝලීය අරුබුද: ජනගහනය, දිලිඹුකම සහ කුසඟින්න. කොළඹ, එස්. ගොඩගේ. 2006. වැල්ලම්පිටිය, ව්‍යුරුමුද්‍යාලය. පිටු 231. ISBN 955-20-9328-7.

අන්තර්ගතය

ලොව පෙළෙන දිලිඹුකම, කුසඟින්න හා සංවර්ධනය ආශ්‍රිත ගැටළු මෙම පොත මගින් සාකච්ඡා කර ඇත. පසු තිය සියවස තුළ සංවර්ධනය අසාර්ථක වී, බලාපොරොත්තු ඉටු නොවී සංවර්ධනයේ නිමාවක් සිදු නොවූ අයුරු විමසිල්ලට ලක් කරයි.

අරුබුදකාරී ලෝකය: 21 වන සියවසේ පරිසරය සහ මිනිසා, දිලිඹුකම සහ සංවර්ධනය, කුසඟින්න හා සාගරය හඳුනා ගැනීම, සංවර්ධනයේ ගෙවුණු අඩංගුවස, දිලිඹුකම තාක්ෂණය සහ සංවර්ධනය, ලෝකය ජනාධිකද?, නගර හා නාගරික දිලිඹුකම, පරිසර හායනය හා තිරසර බව, ජාන ඉංජිනේරුකරණය සහ සංවර්ධනය: මිත්‍යාවන් හා හැකියාවන් සහ ප්‍රජාතනත්ත්වකරණය, යහපාලනය සහ සංවර්ධනය යන මාතෘකා මෙම කාතිය තුළින් විමසිල්ලට ලක් කර ඇත.

2. මාර්ග ආයතනය. දිලිඹු රටවල් සහ දනවත් රටවල්. කොළඹ, මාර්ග ආයතනය. 1976. කොළඹ, ද බියමන්ඩ් ප්‍රින්ටර්ස්. පිටු 1 කොටස 189, 2 කොටස 114, 3 කොටස 168.

අන්තර්ගතය

දියුණු වෙමින් පවතින සහ දියුණු වූණු රටවල ආර්ථික තත්ත්වය අතර පවතින පරතරය දිනෙන් දින විභාල වන බව පැවසේ. දියුණු වූණු රටවල් ඉතාමත් දිසුයෙන් දියුණු වන අතර දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් ඉතා සුළු වශයෙන් දියුණු වේ. එසේ නම්, මේ මත්දගාමී දියුණුවට හෙවත් නොදියුණු බවට හේතු කවරද? එම නොදියුණු බව, එයට හේතු සහ විසඳුම් මාර්ග පිළිබඳ ආර්ථික විද්‍යාඥයින් ඉදිරිපත් කරන විශ්ලේෂණාත්මක ලිපි මෙම ග්‍රන්ථයට ඇතුළත් වේ.

3. මිරඩාල්, ගුනාර්. දිලිංග බවේ අභියෝගය (ලෝකය දිලිංග බවින් මූදවා ගැනීමේ වැඩසටහනක්). කොළඹ, මාර්ග ආයතනය. 1976. පිටු 1 කොටස 281, 2 කොටස 232

අන්තර්ගතය

ලෝකයේ තුනෙන් දෙකකට වැඩි ජන සංඛ්‍යාවක් තවමත් දිලිංග බවේ පත්ලේ ම රඳී සිටියි. එහෙත් එම රටවල් දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල් යනුවෙන් හැඳින්වේ. ඒ අතර ම දියුණු වූ රටවල් හා දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල් අතර පරතරය තව තවත් වැඩින්නේ යැයි ද පැවසේ. මේ පරස්පර විරෝධී ප්‍රකාශනයන් දෙකත් ලෝකයේ පවත්නා දැඩි දිලිංග බවත් පිළිබඳ විද්‍යාත්මක විග්‍රහයක් මිරඩාල් ඉදිරිපත් කර ඇත.

ලෝකයේ පවත්නා දැඩි දිලිංග බව මූල්‍ය මහත් ලෝකයට ම අභියෝගයක් සපයන බව සැබැඳූ ය. ඉන් මැදීමට නොයෙක් උපතුම්, ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් යොදවා ඇති තමුදු දිලිංග බවේ වෙනසක් සිදු වී නැත. මේ සත්‍යයට පිටුපස ඇති හේතු ද මෙතෙක් ඉදිරිපත් කර ඇති පිළියාම් පිළිබඳ ඉතා වැදගත් විග්‍රහයක් මෙම කානි තුළින් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම විග්‍රහය අප රටේ ප්‍රශ්න ගැන උනන්දුවක් දක්වන සියලුම දෙනාට වැදගත් වනු ඇත.

4. රත්නායක, එම්. මානව සම්පත් සහ ජනාධාරී. කතා. 1999. මහරගම, තරංශ ප්‍රින්ට්ස්. පිටු 152. ISBN 955-96083-1-2.

අන්තර්ගතය

වර්තමානය වන විට ලෝකයේ ජනගහනය මිලියන 6000 ඉක්මවා වර්ධනය වී ඇත. එය වාර්ෂිකව මිලියන 8කින් පමණ වර්ධනය වෙමින් පවතියි. අද පවතින ජන සංඛ්‍යාව පවා හොඳින් පෝෂණය කිරීමට පවා ලෝකයට හැකියාවක් නොමැත. එයට අමතරව ලොව පුරා විවිධාකාර අර්බුද උද්‍යත වී ඇත. එම අර්බුද කෙරෙහි ජන සංඛ්‍යාව සාපුරු හෝ වකුව සම්බන්ධ වන බව නොරහසකි. මෙබදු තත්ත්වයන් යටතේ ජන සංඛ්‍යාව හා මුළුන්ගේ වාසස්ථාන වන ජනාධාරී පිළිබඳව විමසා බැලිය යුතු ය. මෙම කානිය තුළින් වතු ජනාධාරී, ග්‍රාමීය ජනාධාරී, නාගරික ජනාධාරී සහ නාගරීකරණය ආශ්‍රිත ගැටළු පිළිබඳ විමසීමක් සිදු කර ඇත.

5. ලක්ෂ්මන්, ඩී. ඩී. නිරඩාධිකරණය හැඳින්වීමක්. කොළඹ. සමාජ විද්‍යාඥයින්ගේ සංගමය (SSA). 1998. හෝමාගම, සී/ස කරුණාරත්න සහ පුත්‍රයේ. පිටු 208. ISBN 955-9102-24-9.

අන්තර්ගතය

අමිත් හයුරි සහ දිපක් නයාර් යන ඉන්දියානු කතුවරුන් විසින් රචිත The Intelligent Person Guide to Liberalization තම් කාතියේ සිංහල පරිවර්තනයයි. මෙම කාතිය ඉන්දියාව පිළිබඳ වුව ද එහි ලා විමර්ශනයට ලක් කෙරෙන ප්‍රතිපත්ති මාලාව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ද විවිධ තීව්‍යාවන් යුතුව 1977 සිට කාලය තුළ අනුගමනය වෙමින් තිබේ.

1990 ගණන්වල මුල ඉන්දියාව මූහුණපා සිටි බරපතල විදේශීය විනිමය අරුමුදයත් එහි අප්‍රේතන් තේරේ පත් වුණු ආණ්ඩුව නිර්බාධිකරණය පිළිබඳ පක්ෂපාතී දේශපාලන ආකල්ප දැරීමත් හේතු කොට ගෙන ඉන්දියාව ද 1991 දී නිර්බාධිකරණ පැකේෂයක් පිළිගෙන කියාත්මක කළේ ය. එම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් ඉන්දියාව තුළ පුළුල් විවාදයක් පැන නැගීණී. එම විවාදය තුළ අනුගමනය කරන ලද නිර්බාධිකරණ පැකේරයේ තෝරා ගත් අංග ලක්ෂණ සමහරක් විවාරාත්මක විමර්ශනයකට ලක් කරන කාතියක් ලෙස මෙය හැඳින්වීය හැකි ය.

6. විකාරණ, පියසේන. සංවර්ධන සංවාද. දෙනිවල. තිරසර. 2000. කොළඹ, රිච් ගුරික්, පිටු 260. ISBN 955-97079-0-6.

අන්තර්ගතය

සංවර්ධනය පුළුල් ලෙස සාකච්ඡා කරන කාලීන තේමාවකි. එහි විෂය පථය විවිධ කරුණු ගණනාවක් ඕස්සේ දැක්ව යයි. ඒ එක් එක් මාත්‍රකා පිළිබඳ හදාරා සමෝධානික දැනුමක් ලබා ගැනීම යුගයේ අවශ්‍යතාවය කි. මෙම කාතිය තුළින් සංවර්ධනයේ විවිධ අංග පිළිබඳ සාකච්ඡා කර ඇති. කාලීන ලෝක සංවර්ධනය හා එහි ගැටුවල යථාර්ථය සාකච්ඡා කිරීම මෙම කාතිය තුළින් සිදු කරනු ලැබේ.

1.1.2 දියුනාවය තුරන් කිරීම

7. ගාලින්, කරුණාරත්න. සුළු පරිමාණ ව්‍යාපාර (තුන් වැනි ලෝකයේ දිලිඳුකම නැති කිරීමට හා රැකියා සාධනයට ක්‍රියාදාමයක්: ලෝක බැංකුවේ හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ශ්‍රී ට ගුහනායෙන් මිදීමට එකම මාර්ගය). නුගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශකයේ. 1999. පොල්ගස්මිට, සිකුරු ප්‍රකාශකයේ. පිටු 81. ISBN 955-573-079-2.

අන්තර්ගතය

ලෝක බැංකුව විසින් තුන් වැනි ලෝකයේ රජයන්ට පවරා ඇති සංස්ථාන සකස් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙළ නිසා තුන් වැනි ලෝකයට සිදු වී ඇති විනාශය සමාලෝචනය කරන මෙම ග්‍රන්ථය, සූළු පරිමාණ ව්‍යාපාර ක්‍රමවත් පරිදි දියුණු කිරීමෙන් සංවර්ධනය කර පා නැගිය හැකි බව දක්වයි. විදේශ විනිමය සොයා නිතිපතා ආධාර සොයන තුන් වැනි ලෝකයේ රජයන්ට ආධාර පතා යාම නවතා සංවර්ධනය කර පා නැගිය හැකි මාධ්‍යක් පැහැදිලි කර ඇත.

සූළු පරිමාණ ව්‍යාපාර තුන් වැනි ලෝකයේ රැකියා නිපැයීමටත් දිලිංග බව තැනි කිරීමටත් ඇති විශේෂ ක්‍රියාදායකි. සූළු පරිමාණ ව්‍යාපාර වර්ධනය, තුන් වැනි ලෝකයේ ආර්ථික තත්ත්වය විශේෂයෙන් ම එම ආර්ථික දැනුම අනුගමනය හා ලෝක බැංකුවේ හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ උපදෙස් අනුව ක්‍රියාත්මක වන සංස්ථාන සකස් කිරීමේ වැඩ පිළිවෙළ හා සම්බන්ධ කිරීම මැනවී යයි සින්. මෙම විමර්ශනයේ අග කොටසේ සූළු පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය මූලධර්ම හා කෘෂිකර්මය, පැහැදිලි සම්පත්, දේවර සම්පත් හා ක්‍රේමාන්ත සංවර්ධනය ඇති කළ හැකි අයුරු දැක්වේ. 8. සාර්ක් ලේකම් කාර්යාලය (SARC) සහ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනය (IPS). දිලිංගකම පිටුදැකීම පිළිබඳ ස්වාධීන දිකුණු ආසියාතික කොමිෂන් සභාවේ වාර්තාව (අපේ අනාගතය-අපේ වගකීමයි. දරුනාවයෙන් මුක්ත දිකුණු ආසියාවක් කර ගමන් මග). කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනය. 2004. කොළඹ, සී/ස කරුණාරත්න සහ පුතුයෝ. පිටු 151. ISBN 955-8708-26-7.

අන්තර්ගතය

දිලිංගකම පිටුදැකීම සම්බන්ධයෙන් සාර්ක් රටවල් 07 හි පවත්නා විවිධ අත්දැකීම පිළිබඳ ගැඹුරු අධ්‍යයනයක් කර 'චිකා' නගරයේ පැවැත්වෙන නත් වැනි සාර්ක් සමුළුවට වාර්තා කිරීමට සහ දරුනාව පිළිබඳ ස්වාධීන දිකුණු ආසියානු කොමිෂනක් පිහිටුවීමට 1991 වසරේ කොළඹ පැවැති සාර්ක් සමුළුවේ දී තීරණය විය. එම කොමිෂන් සභාව තම අධ්‍යයන වාර්තාව මගින් ආර්ථික සංවර්ධනය, මානව සංවර්ධනය හා සාධාරණත්වය යන ක්ෂේත්‍රයන් සම්බන්ධ වූ සමස්ත ජාතික ප්‍රයත්නයෙහි ලා ආර්ථිකමය සහ සමාජමය පරිවර්තනයක් සිදු කළ හැකි ක්‍රියාකාරී සාධකයක් වගයෙන් දිලිංග ජනතාවගේ කාර්යභාරය ඉතා වැදගත් වන බව දක්වා ඇත. දරුනාව පිටුදැකීමට හැකි වන ආයුරින් දිලිංග ජන කොටස් බලගැනීවීමේ එලදායී තුමෝජායන් ලෙස එය දක්වා ඇත. මෙම ලේඛනය හි වාර්තා කර ඇති ප්‍රශ්නයන්

හරභා ඒ ඒ රටවලට ආවේණික සාර්ථකත්වය පිළිබඳ තෝරා ගත හැකි කථා පුවත් රසක් ඉදිරිපත් කෙරේ.

9. ඩිග්නී, මාගරටි. ලේක සමූපාකාර ව්‍යාපාරය. කොළඹ, එම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම. 1967. පිටු 201.

අන්තර්ගතය

ධනවාදී ආර්ථික ක්‍රමය සහ පොදුගලික ව්‍යාපාර ක්‍රමය හි විශේෂාංගයක් ලෙස ඇතුමෙක් සමූපාකරය හඳුන්වති. තවත් බොහෝ අය එය සමාජවාදයේ කොටසක් හෝ අංග සම්පූර්ණ සමාජවාදී සමාජයක පූර්ව අවස්ථාව ලෙස හඳුන්වති. තවත් බොහෝ අය තුළ සමූපාකාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ විවිධ අදහස් පවතියි. මෙම අදහස්වලින් වඩාත් නිවැරදි ම අදහස ක්‍රමක්ද? යන්න තීරණය කළ හැකිකේ ව්‍යාපාරයේ ඉතිහාසය, එයට සම්බන්ධ අය, බොහෝ රටවල ව්‍යාප්ත වී ඇති එහි විවිධ අංග පිළිබඳ මතා අවබෝධයක් ලබා ගැනීමෙන් පමණි. සමූපාකාර ව්‍යාපාරය පිළිබඳ මෙවැනි දැනුමක් ලබා ගැනීමෙන් පසු වෙනත් ආර්ථික ක්‍රම හා සැසැදෙන කළ සමූපාකාරයට ලැබේ ඇති නියම වැදගත්කම ක්‍රමක්ද? අනාගතයේ දී එයට ලැබිය හැකි තත්ත්වය ක්‍රමක්ද? යනරදිය පිළිබඳව මෙම කෘතිය තුළින් අවබෝධයක් ලබා ගත හැක.

1. 2 දේශීය ව්‍යවරණ

1.2.1 දිරිද්‍රව්‍ය සඳහා බලපාන හේතු

10. කොරයා, ගාමිණී. මෙරට දිලින්දන්ගේ අනාගතය, කොළඹ, සී/ස ස්වාර මුද්‍රණාලය. 1986. පිටු 26.

අන්තර්ගතය

(ආචාර්ය එන්. එම්. පෙරේරා අනුස්මරණ සිවිවැනි දේශනය, කුලරත්න අනුස්මරණ ගාලාව, ආනන්ද මහ විදුහල, කොළඹ 10, 1986 අගෝස්තු 2)

පවතින ජාතික ආදායම කෙතරම් ද යන්, එය සමාන ලෙස බෙදනු ලැබුව ද?, අප ජනතාව සාපේක්ෂ අන්දමින් දුප්පත් ලෙස සිටින නිසා, තුදෙක් ආදායම් බෙදී යන්නේ කෙසේද? යන මානවකාවට සීමා තොවී එහි සීමාවන් අතිරියින් පුළුල් බව මෙම දේශනයෙන් විග්‍රහ කරනු ලබයි. තුදෙක් අනාථයන් තොව දුප්පත්තාන්, අප ජනගහනයේ අති විශාල වැඩි කොටස වෙයි. මුටුන්ගේ අනාගතය අප ආර්ථිකයේ අනාගතය හා කිවිටුවෙන් බැඳී සිටියි. ඒ අතර ආර්ථිකයේ අනාගතය අභ්‍යන්තරික වශයෙන් අප අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්ති සහ

අපට සූයා කිරීමට සිදු වී තිබෙන බාහිර පරිසරයක් අතර වූ ගැටීම්වලින් තීරණය කරනු ලැබේ. අප රටේ දුප්පතුන්ගේ අනාගතය කරුණු 02ක් මත රඳා පවතියි. ඉදිරි කාලයේදී අප ආර්ථිකය වර්ධනය වේ යැයි බලාපොරාත්තු විය හැකි අන්දම ඉන් එකකි. එම වර්ධනයෙන් ඇති වන්නා වූ ලාභ ප්‍රයෝගන රටේ නොයෙකුත් ආදායම් කොටස් අතර බෙදී යන අන්දම දෙවැන්න ය. මෙම කරුණු දෙක පිළිබඳව පායිකයාගේ කළුපනාව යොමු කිරීමට මෙම පොත (දේශනය) තුළින් අදහස් කර ඇත.

11. රිචර්ඩ්, ජේ. පිටර සහ ගුණරත්න, විල්බට්. ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික අවශ්‍යතා, දිලිඹුකම සහ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනය (SLFI). 1981. පිටු 156.

අන්තර්ගතය

(ජාත්‍යන්තර කමිකරු සංවිධානයේ අධ්‍යයනයකි (ILO)).

මෙම අධ්‍යයනය සිදු කර ඇත්තේ ලෝක රකියා නිපුක්ත සමුළුවේ (WEP) ආදායම් ව්‍යාප්ති හා රකියා නිපුක්ති වැඩසටහනේ රාමුව ඇතුළත ය. මෙම වැඩසටහන ඇතුළත ලෝකයේ විවිධ ප්‍රදේශවල අධ්‍යයන ගණනාවක් සිදු කර ඇත. ආදායම් ව්‍යාප්තිය හා රකියා නිපුක්තිය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය ගවේෂණය කිරීම ද මෙම අධ්‍යයනවල අරමුණ විය. මෙම වැඩසටහන රජයේ වැය සහ බඳු අය කිරීම වැනි රාජ්‍ය ප්‍රතිව්‍යාප්ති ප්‍රතිපත්තියේ ක්‍රියාමාර්ගයන් පිළිබඳවත්, දහනයේ ව්‍යාප්තියේ සහ ප්‍රතිව්‍යාප්තියේ ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳවත්, දිලිඹුකම හා මූලික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම නම් ගැටළුව පිළිබඳවත් සැලකිල්ල දක්වා ඇත.

12. ගුණසේකර, සූරිය. සංවර්ධන ඇදහිල්ල. බොරලැස්ගමුව, විසිදුණු ප්‍රකාශකයෝ. 1994. පිටු 112. ISBN 955-9170-01-5.

අන්තර්ගතය

අද ලොව පුරා සංවර්ධනය විසින් දරන ගෞරවනීය තත්ත්වය සහ එහි යථාර්ථය අතර ඇති අති විශාල වෙනස කරුණු සහිතව පැහැදිලි කිරීම මෙම කානිය මගින් සිදු කරනු ලබයි. පොදුවේ ලෝකයටත් විශේෂයෙන් ම තිවර්තනීක රටවලට ඉන් සිදුවිය හැකි හානිය මගින් අවධාරණය කර තිබේ. අප්‍රිකානු රටවලට සිදු වූ විනාශය හා හානිය ගෙන හැර දක්වන කතුවරයා අද හෙමත ලංකාවටත් එම ඉරණම අත් නොවේදයි යන ප්‍රශ්නය පායිකයා හමුවේ කබයි. එදා සංවර්ධනය අද ද්වීසේ විරස්ථායි සංවර්ධනය ලෙසට වෙනස් කර ගැනීමට හේතු භූත වූ එම අනිතකාරී පැත්ත අද

ලෝකය තේරුම් ගෙන ඇත. නමුත් ලංකාවේ උදිවියට නම් තවමත් එය සංවර්ධන ඇදහිල්ලකි. නොහොත් සංවර්ධන දෙවියෙකි. හැකි පමණින් ඒ පිළිබඳ මෙරට සාමාන්‍ය ජනතාවට ඒක්තු ගැන්වීම මෙම කෘතියේ අරමුණයි.

1.2.2 දිගුකාවය තුරන් කිරීම

13. පෙරේරා, එන්. එච්. දිලිඹුකම පිටු දැකීම පිළිබඳ බොංදේ මතය. දෙහිවල, බොංදේ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය. 2005. තුළුගොඩ, පියසිරී ප්‍රින්ට් සිස්ටම්ස්. පිටු 62. ISBN 955-1222-48-2.

අන්තර්ගතය

දුප්පත්තන් ලෙස සිටින පුද්ගලයන් කළ යුත්තේ උචියාන විරයයෙන් තැගී සිටිමයි. බුදු දහමේ කිසිදු තැනක දිඹින්දන් හට දියුණු විමට නොහැකි යැයි උගෙන්වා තැති අතර දිගුකම අහිවෘදියට බාධාවක් යැයි ද නොකියයි. එහෙත් තනි තනි පුද්ගලයන් වශයෙන් දිගුකම තැති කර ගැනීමට උත්සාහ දැරිය යුතු ය. රට අවශ්‍ය උපදෙස් බුදුදහම තුළින් නොඳුවුව ලැබේ. දිගුකම පිටුදැකීමේ කාලීන අවශ්‍යතාවය සඳහා බුදු දහමට අනුව ත්‍රිපිටකය සහ අනෙකුත් පොත් පත් තුළින් උප්‍රටාගත් කරුණු මෙම ගුන්ථය තුළින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

14. ධර්මසේන, එන්. දිලිඹුකම තුරන් කිරීම සඳහා සාක්ෂරතාවය හා නොවිධීමත් අධ්‍යාපනය. වරකාපොල, ආරිය ප්‍රකාශකයෝ. 2002. පිටු 163. ISBN 955-978-77-0-5.

අන්තර්ගතය

ප්‍රජා සංවර්ධනය සඳහා විධිමත් අධ්‍යාපනය මෙන් ම අවිධීමත් අධ්‍යාපනය ද එක සේ වැදගත් බව අද සැවාම පිළිගත් සත්‍යයකි. විධීමත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට වඩා අවිධීමත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ සැලසුම් සකස් කිරීම, නියාමනය හා ඇගයීම් වුව ද වෙනස් වන අතර, මෙහෙයුම් හා අධික්ෂණ කියාවලිය ද විධීමත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට වඩා වෙනස් වේ. මෙම තිබන්ධනයේ දික්තතුවරයා අරමුණු කර ඇත්තේ අවිධීමත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ ඉහත කරුණු විකාශනය කිරීමටයි. එපමණක් නොවේ, ප්‍රගතිය පිළිබඳව සහ ගුණාත්මක බව පිළිබඳව ඇති ද්රේශකයන්ගේ ද වෙනසක් විධීමත් හා අවිධීමත් අංශ දෙක අතර ඇතේ. එබැවින් මෙහි එන ඇතැම් කරුණු විධීමත් හා අවිධීමත් යන අංශ දෙකට ම එක විට ඒකාබද්ධව යොදා ගත හැකි ය. අවිධීමත් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ කාර්යභාරය හඳුනා ගැනීමට මෙන් ම

ක්‍රියාත්මක කිරීමට ද එහි නියැලෙන්තන්ට මෙය ගුරු කොට ගත හැකි කාතියකි. දිලිඳු ජනතාව වෙනුවෙන් යමක් කිරීම සඳහා සහ විශ්ව විද්‍යාලයේ මෙම ක්ෂේත්‍රය හඳුරන අයටත් මෙම කාතිය ප්‍රායෝගික ක්‍රියාවලියක් දියත් කරන්නේ කෙසේදැයි හඳුනා ගැනීමට ඉවහල් වේ.

15. විජේරාම, ලයනල්. ග්‍රාම සංවර්ධනය සහ සංවර්ධනය. කොළඹ, ග්‍රාම සංවර්ධන අභ්‍යාස හා පරායේෂණ ආයතනය. 1998. කොළඹ, සිරින් එන්ටර්ප්‍රේයිස්ස්. පිටු 175. ISBN 955-8225-00-2.

අන්තර්ගතය

ග්‍රාම සංවර්ධනය, එසේ නැති නම් දිලිඳුකම තුරන් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම සංවර්ධන කාර්යකි. රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය තොවන අංශවලින් මේ සඳහා විශාල දායකත්වයක් සපයනු ලබයි. එම සංවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා ක්‍රියාකාරීන් විශාල ප්‍රමාණයකගේ දායකත්වය ලැබුණු ද, එහි සාර්ථකත්වය රඳා පවතින්නේ එම ක්‍රියාකාරීන්ගේ නිර්මාණයිලිත්වය, කැපවීම, දැනුම සහ කුසලතා යන ගුණාග මතයි. මෙම ගුණාග එම ක්‍රියාකාරීන් තුළ අඩු වැඩි වශයෙන් තිබූණ ද එවා තව දුරටත් වර්ධනය කර ගැනීමේ අරමුණෙන් මෙම කාතිය සම්පාදනය කර ඇත.

මෙම කාතිය තුළ, ලංකාවේ ග්‍රාම සංවර්ධනය ඉතිහාය හා විකාශය (ඒ. ඩී. කලුගුණේ), ග්‍රාම සංවර්ධනය සහ සමාජ බලවීග (එස්. ඩී. හෙටටිගේ), තිදහස් ශ්‍රී ලංකාවේ සහභාගිත්ව මග (සුසිල් සිර්වර්ධන), ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඳුකම පිටුදැකීමට එක් වන සමෘද්ධි බැංකු සංගම ව්‍යාපාර (ඩ්බ්. පී. මිතුරත්න), සංවර්ධනයෙහි ලා මානව විභව ගක්ති වර්ධනය (දයා රෝහණ අනුකූරාල), ග්‍රාම සංවර්ධනය උදා කිරීමේ උපකාරකයක් ලෙස ව්‍යාපාති හාවිතය (ලිලිතා එස්. ප්‍රනාන්දු), සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහයට ප්‍රජාවන් යොමු කිරීම සහ රාජ්‍ය අංශයෙහි වැඩසටහන් සම්පාදනයෙහි ලා ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය ප්‍රජා සංවර්ධනය පිළිබඳ සංකල්ප (ආචාර්ය ගොඩිපු ගුණතිලක) සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඳු බව, එහි ස්වභාවය හා දිලිඳු බව හින කිරීමේ කුමෝපායන් (ආචාර්ය ආර්. එම්. කේ. රත්නායක) යන ලිපි අන්තර්ගත ය.

16. අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමුහය (ITDG/ Practical Action). ප්‍රජා තාක්ෂණ දශකය. කොළඹ, අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමුහය. 2000. කොළඹ, ප්‍රින්ට් ඇන්ඩ් ප්‍රින්ට් ගැගික්ස්. පිටු 100. ISBN 955-9417-07-X.

අන්තර්ගතය

දුප්පලන්කම සහ සමාජ අසාධාරණය දුරලිමට යෝගා තාක්ෂණය භාවිත කළ හැකි බව අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහයේ විශ්වාසයයි. අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාවට යෝගා තාක්ෂණය පිළිබඳව මැදිහත් වන්නට පටන් ගෙන වසර 2000 දී වසර 10ක් සම්පූර්ණ විය.

එ නිමිත්තෙන් “තාක්ෂණයයි ප්‍රජාවයි දස වසරයි” මැයෙන් තරගයක් පැවතුණි. ජීවිතයේ උදා වෙන ගැටළු විසඳා ගැනීම සඳහා යහපත් වෙනසක් ඇති කිරීමට තාක්ෂණික මැදිහත් වීමක් බලපාන ආකාරය පිළිබඳව ලියා එවිය හැකි වන සේ එම තරගය පුළුල් පදනමක පිහිටා තිබුණි. මෙහි දී අප තාක්ෂණය ලෙස දකිනුයේ යන්තු සුතු හෝ මෙවලම් පමණක් නොව එය ලිපක් තැනීම වැනි මූලික කටයුත්තක් හෝ කුඩා විදුලි බලාගාරයක් විය හැකි බව පැහැදිලි කර තිබුණි. එම තරගයේ අවසාන වටයට තෝරාගත් යෝගා තාක්ෂණ දායකත්වය පිළිබඳ ලිපි 12 මෙම පොතට ඇතුළත් වේ.

17. රාජකරුණානායක, සුනේත්‍රා. පහන් මාර්ග. කොළඹ, අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහය. 1999. කොළඹ, ප්‍රින්ට් ඇන්ඩ් ප්‍රින්ට් ගුරික්ස්. පිටු 34. ISBN 955-9417-04-05.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන විදුලි බල ප්‍රවාහයෙන් බලගක්තිය ලබා ගැනීමට නොහැකි ගමමාන අප රටේ ඕනෑ තරම් ඇතේ. ප්‍රධාන ප්‍රවාහයට බොහෝ දුරින් එම ගමමාන පිහිටා තිබීම එයට එක් හේතුවකි. ගමට හෝ තිවසට විදුලි බල පහසුකම් නොමැති වීම, එහි වැසියන් ආර්ථික සහ සමාජය වශයෙන් දිලිඳු බවට පත් වීමට එක් හේතුවකි.

ප්‍රධාන ප්‍රවාහය පමණක් බලාපොරොත්තු නොතබා කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර, සුලං බලගක්තිය, ඒවා වායු බලගක්තිය වැනි වෙනත් විකල්ප බලගක්ති ප්‍රහවයන් ප්‍රජාවට හඳුන්වා දීම අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහයේ බලගක්ති වැඩසටහන තුළින් සිදුකරනු ලබයි. එමගින්, අදාළ ප්‍රජාව පෙළෙන දරුණුතාවයෙන් සහ සමාජ විෂමතාවයෙන් මුදවා ගැනීමට එක් මාර්ගයක් හෝ උදාකර ගත හැකිවනු ඇතේ.

විකල්ප බලගක්ති ප්‍රහවයන් තුළින් බලගක්ති ගැටළුව විසඳාගත් ප්‍රජාවන්ගේ කතාන්දර පහන් මාර්ග ගුන්ථයට ඇතුළත් වී ඇතේ.

18. කුමාරසිංහ, සිසිර. ජලය සෞඛ්‍යාරක්ෂාව හා ප්‍රජා සංවර්ධනය. කොළඹ, රාජ්‍ය නොවන සංචිතානයන්ගේ ජල හා සෞඛ්‍යාරක්ෂක දෙක සේවාව. 1986. රත්මලාන, සර්වෝදය විශ්ව ලේඛා. පිටු 80.

අන්තර්ගතය

ප්‍රාථමික සෞඛ්‍යාරක්ෂණ ක්‍රියාවලිය තුළ සෞඛ්‍යා තමන් විසින් උදා කර ගත යුතු ක්‍රියාවක් බව මෙම පොත තුළින් පැහැදිලි කර ඇත. ප්‍රජා සෞඛ්‍යා කටයුතු තංචාලීමෙහි නියුතු සෞඛ්‍යා සේවක සේවකාවන්ට මෙය අත්පොතක් ලෙස හාවිතා කළ හැක. දිලිංගකම, තුළෝකම වැනි හේතු නිසා සෞඛ්‍යා ගැටළුවලට මූහුණ දෙන ප්‍රජාව වෙත මෙම පොතේ උපදෙස් අනුව කරුණු පහදා දීම තුළින් ඔවුන් එම තත්ත්වයෙන් මුදවා ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

19. ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ (JVP). දේශය ගොඩනැංවීමේ ජාතික වැඩිපිළිවෙළ: බෙදීම වෙනුවට සම්භිය - වහල්හාවය වෙනුවට නිදහස. කොළඹ, ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ. 2003. කොළඹ, ආර්. සි. ප්‍රිත්තරස් ඇන්ඩ් ප්‍රාලිජරස්. පිටු 77.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාව අද මූහුණ පා ඇත්තේ, එහි ඉතිහාසයේ වඩාත් ම හයානක වූ ද අවධානම් සහගත වූ ද ඉරණමකට ය. එය සමස්ත ශ්‍රී ලංකා සමාජය වෙළාගත් ගැසුරු ආර්ථික, දේශපාලන හා සංස්කෘතික ප්‍රතිඵලයයි. මේ වන විට අප දේශයට ගක්තිමත් ජාතික ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීමේ මාවත අභිම් වී ඇති අතර ඒ වෙනුවට විජාතික ජාවාර්ථිකරුවන්ගේ ව්‍යවමනාවන් සපුරාලීම සඳහා පරාධීන ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම් පවතී.

මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ නොපිය වූ රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය දළ ජාතික නිෂ්පාදනයේ හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට 105% ඉක්මවයි. එයින් පිළිබඳ වන්නේ අප රට මූහුණ පා ඇති වර්තමාන ආර්ථික අරුධුදයේ ගැසුරයි.

දිනෙන් දින වැඩෙන මේ පෙදු අන්තර්ය වැළැක්වීම මෙන් ම, රට මූහුණ දී ඇති මෙම ආර්ථික, දේශපාලන හා සංස්කෘතික ව්‍යසනයෙන් එය මූදා ගැනීමත්, රට ගොඩ නැගීම සඳහා යොමු වූ විකල්ප ආර්ථික, දේශපාලන හා සංස්කෘතික ව්‍යයෙන් ප්‍රාග්ධන් ජාතික වැඩි සිල්ලවෙළක් ක්‍රියාත්මක කිරීමන් එක සේ වැදගත් ය. ශ්‍රී ලංකාව මූහුණ දී ඇති මෙම බ්‍රහ්ම විනාශයෙන් එය මුදවා ගැනීමත්, යළි ගොඩනැංවීමත් සිදු කළ හැකි යැයි ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ විශ්වාස කරන වැඩිපිළිවෙළ දේශය ගොඩනැංවීමේ ජාතික වැඩි සිල්ලවෙළ කාතිය තුළින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇත.

2. ආන්තික ජන කොටස්

2.1 කාන්තාව

2.1.1 ගැහස්ම වශයෙන් පිඩාවට පත්වීම

20. තුළසේන්, අමිනා, සමහරවිට රුධිරය නොමැත, ශ්‍රී ලංකාවේ ගම්බද ගැහ ආග්‍රිත ප්‍රවණ්ඩිත්වය හා ස්ත්‍රී දූෂණය. කොළඹ, ජනවාරික අධ්‍යායන ජාත්‍යන්තර මධ්‍යස්ථානය (ICES). කොළඹ, යුති ආචිස් පුද්ගලික සමාගම. පිටු 86.

අන්තර්ගතය

නත වර්ෂ ගණනාවක් ම ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩිත්වය පිළිනොගත්තා පමණක් නොව බොහෝ විට යම් කිසි ක්‍රමයකින් එය නීත්‍යානුකූල කර තිබුණි. සංස්කෘතික පුරුදු, ආගමික විශ්වාස, රාජ්‍ය නීති ආදිය ස්ත්‍රීන් මත ප්‍රවණ්ඩිත්‍යා පැට වූ අවස්ථා කිහිපයකි. ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩිත්වය අනවාය දූෂ්ථට දෙයක් ලෙස පිළිගැනුනේ මැතකදී ය. සරදමකට මෙන් ස්ත්‍රීන් ප්‍රවණ්ඩිත්වය පළමුව හඳුනාගත්තේ තම පවුල තුළිනි.

අනුරාධපුර, තුවර්ඩිය, මාතර හා මහනුවර යන පුදේශවල පුළුල් ලෙස හා සවිස්තරව එකතු කරන ලද දත්ත මත සැකසුණු වාර්තාවකි. මෙම වාර්තාව කොටස් 05කට බොදා ඇත. පළමුවන කොටසින් තහවුරු කරන්නේ පර්යේෂණයේ දී ආවරණය කළ ප්‍රවණ්ඩිත්වය දැකිය හැකි ක්ෂේත්‍ර වේ. දෙවන කොටසින් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් හා ජාතික වශයෙන් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩිත්වය නීතිමය දළ සටහනකට දැමීම්. තුන්වන කොටසින් ප්‍රකාශ වන්නේ, පර්යේෂණ පිළිබඳ විස්තර හා ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණයේ සාම්පලයන් ය. සිව් මසකට වැඩ කාලයක් තුළ ලබා ගන් ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩිත්වයේ ක්ෂේත්‍ර ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ ගුණාත්මක විශ්ලේෂණයක් සිව්වන කොටසේ අඩංගු වේ. අවසාන කොටසින් දැක්වෙන්නේ ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩිත්වය පිළිබඳව ප්‍රතිපත්ති වෙනස්කම් සඳහා වූ නිගමන හා නිර්දේශයන් ය.

21. පෙරේරා, මාලින් කනායා සොහොයුරිය. බෙයෙන් පිවත් වන්නේ ඇයි?: කාන්තාවේ හෙළිදරවි කරති. කොළඹ, සමාජය සහ සාමයික කේන්ද්‍රය 1999. පිටු 70.

අන්තර්ගතය

තුන්වන ලෝකයේ දේශ ධර්මාවාරින්ගේ සාමයික සංගමයේ (EATWOT) ශ්‍රී ලාංකිය කාන්තාවන් විසින්, ජීවිතය උදෙසා අධ්‍යාත්මිකතාව: කාන්තාවන් ප්‍රවණ්ඩිතවයට එරෙහිව සටන් කිරීම යන තේමාව මත සංවිධානය කළ වැඩිමුළුවකින් උප්‍රටා ගත් ලිපි මෙම ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත් වෙයි. මෙම වැඩිමුළුව 1993 සැප්තැම්බර 30 සිට ඔක්තොබර 03 දක්වා වෙන්නප්පුවේ දී පැවැත්වූණි.

EATWOT සංවිධානයේ සාමාජිකයන්ට අමතරව විවිධ ක්ෂේත්‍රවල කාන්තා ක්‍රියාකාරීන් මෙම වැඩිමුළුවට සහභාගි විය. ජීවිතයේ අධ්‍යාත්මිකතාවය කරා උපත දෙන්නට, ප්‍රවණ්ඩිතවයට එරෙහි ස්ථීරින්ගේ අරගලය එක් කළ හැකි දේව ධර්මයක හා ක්‍රියාකාරී වීමට උපායන් සොයන්නට සහ ගැහැණිය ප්‍රවණ්ඩිතවය සමඟ ගනුදෙනු කරන ආකාරය වටහා ගන්නටත් මෙම ලිපි මාලාවෙන් හැකි වනු ඇත.

සමාජ සංස්කෘතික, ආගමික, දේශපාලන හා සන්නද්ධ සහ ආර්ථික හා ගාහස්ථ වශයෙන් සමාජයේ ව්‍යාප්තිව පවතින ප්‍රධාන අංශ හතරක් තුළ කාන්තාවන්ට එරෙහිව පවතින ප්‍රවණ්ඩිතවය පිළිබඳ සිතන්නට බොහෝ කරුණු මෙම ලිපි මාලාවේ සඳහන් ජ්වන ප්‍රවත් තුළින් සපයා ඇත. ප්‍රවණ්ඩිතවයට ලක් වීම සහ එහි මතෙන් විද්‍යාත්මක සහ හාම්ය බලපැමි මෙන් ම විශාල වශයෙන් කාන්තාවන්ටත් සමාජයටත් ඉන් සිදු වන විපාකයන් පිළිබඳ මෙහි දී සාකච්ඡාවට බඳුන් කර ඇත.

22. ප්‍රනාත්ද, විෂ්නා. ඇය (ප්‍රවණ්ඩිතවය ගැන සත්‍ය කතා). කොළඹ, සමාජය සහ සාමයික කේන්ද්‍රය. 1991. පිටු 107. ISBN 1391 - 0620.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ නිවෙස් වල උගත්, තුළ, ග්‍රාමීය හා නාගරික පවුල් තුළ පුරුෂ ප්‍රවණ්ඩිකාරී පරිසරය පදනම් වී ඇත්තේ අතිය ප්‍රාථමික ත්‍යාගක් වන බලය තිබුරුදීය යන්න මතයි. එය පිතා මූලික පවුලේ පදනමයි. ප්‍රවත්පත් වාර්තාවලටත් වඩා විනාශකාරී කොටස් ජයග්‍රහණය කරනු ලබයි. හිංසාවට අනුබල දෙන ප්‍රවණ්ඩිතවය, පිරිමිකම, ලෙස ප්‍රශ්නයට ලක් කරන ඇගයීම් පද්ධතියක් ලොව පුරා පැතිරි ඇත. ස්ථීරයට එරෙහිව පවතින ප්‍රවණ්ඩිතවය පිටුදැකීමට ප්‍රතිත්‍යාවක් ලෙස සමාජ සංවිධාන රසක් ස්ථීරින් අතර නිර්මාණය වී ඇත. ස්ථීරයට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩිතවය හා එයට එරෙහි ක්‍රියාකාරීත්වයන් පිළිබඳ ලෝකයේ විවිධ රටවල පවතින තත්ත්වය සහ ඒ සම්බන්ධව

ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතින තත්ත්වය සහ නීතිය හා ප්‍රවණ්ඩත්වය පිළිබඳ සත්‍ය තොරතුරු මෙම කෘතිය තුළින් සාකච්ඡා කරයි. ප්‍රවණ්ඩත්වයට ගොදුරු වූ ස්ත්‍රීන් සහ ගැහැණු දරුවන් පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයන ඇතුළත් ය.

23. රාජකරුණානායක, සුනේතා, අපේ ද්‍රව්‍ය, කොළඹ, අන්තර මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහය (ITDG). 1997. කොළඹ, ගුණරත්න ඔග්‍රස්වී ලිමිටඩ්. පිටු 112.

අන්තර්ගතය

අන්තර මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහය විසින් සිදු කළ, ඇයගේ හැකියාවන්, (DO it her self) වැඩසටහනේ සම්ක්ෂණ සටහනකි. එම සම්ක්ෂණය කාන්තාවන්ගේ පළපුරුද්ද, පාරමිපරික දැනුම සහ තාක්ෂණීක හැකියාවන් සෞයා බැලීම සඳහා සිදු කරන ලද්දකි. සම්ක්ෂණ තොරතුරු පදනම් කරගෙන ඒවා ශ්‍රී ලංකික ස්ත්‍රීන් අතර ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා තවදිය කාන්තා ප්‍රවත්පනේ, මැඩම් වෙස්ටි, නමින් විශේෂාංගයක් පළ කෙරුණි. මා ද්‍රව්‍ය ගෙවන ආකාරය යටතේ ලිපි එවන්නැයි එම විශේෂාංග පිටුවේ විවෘත ආරාධනාවක් පළ කරන ලදී. මෙම පොතෙහි සඳහන් සියලුම ලිපි රේට ලද ප්‍රතිචාර වේ. තම තමාගේ එදිනෙදා කටයුතු තුළ වැදගත් යයි හැගෙන දේ ඔවුන් විසින් ම පෙළ ගේවා ඇත. ස්ත්‍රීන් 40 දෙනෙකුගේ දින වාර්තා ලිපි ඇතුළත් මෙම පොත සාමාන්‍ය ස්ත්‍රීයගේ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය කැඩපතක් වැනි ය.

2.1.2 රැකියා/ආදායම් උත්පාදන කටයුතුවල දී එබාවට පත්වීම

24. අබේස්කර, සුනිලා. අරගලයේ ස්ත්‍රීනු (1980- 86). කොළඹ, කාන්තා අධ්‍යාපන ක්‍රියා. 1998. පිටු 45.

අන්තර්ගතය

පසු ගිය දැක දෙක තුළ, ලංකා ඉතිහාසයේ මැත යුගයේ තොවු තරමට ස්ත්‍රීනු ගුම බලකායට එක් වී සිටිති. නා නා මාදිලියේ සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණ, අධ්‍යාපනික දොරටු විවෘත වීම පොදුවේ ලාංකික ජ්‍යෙන්තාවගේ උගත් භාවය සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න භාවය දියුණු වීම, සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයේ යල් පැන ගිය සම්පුද්‍යාධික තහංචි ආදිය ඉවත ලැබේ ආදි සාධක රසක් හේතුවෙන් ස්ත්‍රීන් ගුම වෙළෙඳපළ වෙත තල්පු විය. ගුම වෙළෙඳපෙළේ දී ස්ත්‍රීන් වෙත එල්ල වූ අසාධාරණය සහ අයුක්තිය වෙනුවෙන් ඔවුන් කරන ලද අරගලයේ තොරතුරු බේදක් මෙම කෘතිය තුළ අඩංග වේ.

25. පෙරේරා, ජයන්ත, රු. ඩී./ ජීනපාල, කේ. තෙල් ආකර කුලින් ගලන රට සල්ලී. කොළඹ, සමාජය සහ සාමයික කේත්දය. 1989. පිටු 56.

අන්තර්ගතය

(මෙම අධ්‍යායනය උගරස්මන්හන්දිය, කිරුළපන, බලංගොඩ සහ තල්ගස්වැව යන පුදේශවල 1986 වර්ෂයේදී සිදුකර ඇත.)

මැද පෙරදිග රටවලින් ශ්‍රී ලංකාවට ලැබෙන ප්‍රධානතම රැකියා පුරුෂ්පාඩුව වන්නේ ගෘහ සේවිකා වෘත්තියයි. එමෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවෙන් මැද පෙරදිගට ඇදෙන රැකියා අපේක්ෂිතයන් අතර විශාලත ම කණ්ඩායම වන්නේ ද ගෘහ සේවිකාවන් ය. කාන්තාවන් තම ප්‍රවිලේ ප්‍රවතින ආර්ථික දරිද්‍රතාවයෙන් ගැලීම සඳහා ගෘහ සේවිකාවන් ලෙස මැද පෙරදිග යාමට යොමු වී ඇත. මෙම හේතුව නිසා සමහර අවස්ථාවල දී ඔවුන්ගේ ප්‍රවුල් සංස්ථාව සහ මේනෙක් පැවැති ආර්ථික සහ සමාජ පදනම ද කඩාක්පළල් වන අවස්ථා ඇත. විවිධ පුද්ගලයන් සහ සංඛ්‍යාන මගින් රැකියා සඳහා මැද පෙරදිග යාම හා ඒ ආග්‍රයෙන් පැන නගින විවිධ ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් පිළිබඳ සමාජය තුළ නොයෙක් අදහස් ඇත. ඒවා තුළක්, පුවත්පත් වාර්තාවලට පමණක් සිමා වේ. මෙම තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් සමාජ විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ විද්‍යාත්මක අවධානය මෙම ගැටළුකාරී අවස්ථාව අධ්‍යායනය කිරීමට යොමු කරවාලීමට සහ මෙම ගැටළුවේ යථා තත්ත්වය හා ඒය ශ්‍රී ලාංකික සමාජයට බලපා ඇති අයුරු හෙළිදරවි කිරීම මෙම ප්‍රකාශනයේ මූලික පර්මාර්ථය වේ.

26. අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සම්භාව.., තාක්ෂණවේදින් සෞයමු, විඩියෝ විතුපටය. කොළඹ, අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සම්භාව. 2001.

අන්තර්ගතය

ස්ත්‍රීන් තමන්ගේ එදිනෙදා ගෙදරදාර වැඩ කටයුතුවල දී හෝ ආදායම් උපදාවන කටයුතුවල දී මුහුණ දෙන නොයෙකුත් ගැටළ මෙන් ම ඒවාට මුහුණ දීම සඳහා ඔවුන් නිරමාණයිලිව සහ උත්සාහයෙන් යුතුව කරන තිබයුම්, සාදා ගන්නා ක්මලේද අදිය ගැන මෙම විඩියෝ විතුපටයෙන් සාකච්ඡා කෙරේ. නොයෙකුත් බාධක සහ අහියෝග හමුවේ තමන්ට තිබෙන සම්පත් ප්‍රයෝගනයට ගනිමින් තම දැනුම හා කුසලතා නව නිම් වළඳු වෙත ගෙන යැමට ස්ත්‍රීන්ට හැකි අයුරු මෙ මගින් අං කිහිපයක් යටතේ විද්‍යා දැක්වේ. කාන්තාව සහ තාක්ෂණය පිළිබඳ පරිපූර්ණ තොරතුරු ගෙනහැර දැක්වීමක්

නොවන, "තාක්ෂණවේදින් සෞයමු", විඩියෝ විතුපටය, ස්ත්‍රීන්ගේ තාක්ෂණීක දැනුම, කුසලතා හා ඔවුන් ජ්‍යෙෂ්ඨයට මුහුණ දෙන දෙරෙයවන්ත හා නිරමාණයිලි ආකාරය ගැන කෙටි සටහනක් ඔබ හමුවේ ගෙන හැර තබයි. මෙම වාර්තාමය විඩියෝ විතුපටය අයි වී බේ ඒ ආයතනය විසින් 1992 දී ආයියානු අඩුකානු හා ලකින් ඇමරිකානු කළාපිය රටවල් කිහිපයක කළ, ඇයගේ හැකියාවන්, (DO it her self) නම් පර්යේෂණය පදනම් කරගෙන තිබූවන ලද්දකි.

27. විරසිංහ, තිලිනා. ස්ත්‍රීන්ගේ සමාජ ආරථික සංවර්ධනය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයන්හි සූළ පරිමාණ ගෙය ව්‍යාපෘතින්. කොළඹ, සමාජය සහ සාමාජික කේත්‍යු. 2003. පිටු 70. ISBN 1391-0620.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිංජ කාන්තාවන්ගේ ජ්‍යෙන තත්ත්වය කෙබෙදුද යන්න පිළිබඳව තුවරජිය දිස්ත්‍රික්කයේ නිශ්චිත ප්‍රදේශයක් අලලා 2002 පුලු මාසයේ දී සිදු කළ විමර්ශනාත්මක පර්යේෂණයක් මෙම කාන්ත්‍යට ඇතුළත් වේ. මෙරට රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ස්ත්‍රීන්ගේ සමාජ ආරථික සංවර්ධනය සඳහා මැදිහත් වීමේ ක්‍රියාවලිය වර්තමාන ලාංකික ස්ත්‍රීන්ගේ දෙධින් ජ්‍යෙන තත්ත්වයන් තුළ කවර ආකාරයකට පත් වී තිබේද යන්න මේ තුළින් විමසුමට ලක් කර ඇති. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන කොළඹක් දුරට සිය සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරාගෙන තිබේද යන්න මෙම පර්යේෂණය තුළින් තරමක් දුරට හෝ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට හැකි වෙයි.

28. රමණී ජයතිලක. ගෝලියකරණය සහ ග්‍රාමීය කාන්තාව. කොළඹ, සමාජය සහ සාමාජික කේත්‍යු. 2000. පිටු 101. ISBN 1391-0620.

අන්තර්ගතය

ගෝලියකරණ ක්‍රියාවලිය මගින් කාන්තාව මත ඇති කරන බලපෑම පිළිබඳව ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ ගම් දෙකක් ආගුරෙයන් සිදු කරනු ලැබූ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයකි. ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ අනුංගල්ල සහ ඇත්කදුර යන ප්‍රදේශවලින් රැකියා අවස්ථාවන්හි ප්‍රමුඛතාවය පදනම් කරගෙන මෙම ගම් දෙක තොරා ගෙන ඇති.

පාරමිපරික කාමිකාර්මික කටයුතුවල දී හා ගෙදරදාර වැඩපළවල දී කාන්තාවන්ගෙන් සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉෂ්ට වන බැවින් ආරථික කටයුතුවලට ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ගේ සහභාගිත්වය ඇත්ත වශයෙන් ම නව පෙළගැස්මක් නොවේ. කෙසේ වෙතත්. නිෂ්පාදන ගෝලියකරණය, සංක්‍රමණීක

ගුමය හා සංචාරක ව්‍යාපාරය සමග කාන්තාවන්ගේ කටයුතුවල ද බොහෝ වෙනස්කම් හා පැතිකඩවල් දැකිය හැකි විය.

ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලිය හේතු කොටගෙන ග්‍රාමීය කාන්තාව සඳහා තිරමාණය වී ඇති නව අර්ථික අවස්ථා කටයුතු? මෙම නව අර්ථික ක්‍රියාවලිය තුළ කාන්තාවන්ගේ තත්ත්වය කෙබෙදුද? කාන්තාවන්ගේ විවාහය, හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සම්බන්ධතාවල දී ගෝලීයකරණය මගින් ඇති කර තිබෙන බලපෑම සහ නව ගෝලීයකරණ සමාජය තුළ කාන්තාවන් ග්‍රාමීය සංස්කෘතිය තුළ ඇති කර තිබෙන බලපෑම පිළිබඳ කරුණු පරික්ෂා කිරීම මෙම අධ්‍යාපනය මගින් සිදු කර ඇත.

2.1.3 පුහුණු අත්පොත් - ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය

29. පුරා අධ්‍යාපන සංගමය (ශ්‍රී ලංකා). ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ හාවය සහ ව්‍යවසායකත්ව කුසලතා වර්ධනය (පුහුණු අත්පොත). කොළඹ, පුරා අධ්‍යාපන සංගමය (ශ්‍රී ලංකා). 1997. කැළණිය, විද්‍යාලංකාර මුද්‍රණාලය. පිටු 177. ISBN 955 8098-0-0.

අත්තර්ගතය

මෙම අත්පොත සැකසී ඇත්තේ ග්‍රාමීය මට්ටමේ සූළු පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් වර්ධනය කිරීම සඳහා ය. මහා පරිමාණ සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සිටින අතර මුළුන් සඳහා ද නියමිත පුහුණුවේම් ඇත. එහෙත් මෙම අත්පොත සාපුවම යොමු වන්නේ සූළු පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් පුහුණු කිරීම සඳහා ය. විශේෂයෙන් ලංකාවේ බුදුලට දක්නට ලැබෙන්නේ ආදායම් ඉපැයිමේ වැඩසටහන් ය. එබදු සූළු පරිමාණ අංශ සඳහාත්, ස්වයං රකියා කරන්නන් පුහුණු කිරීම සඳහාත් මෙම අත්පොත යොදා ගත හැකි ය.

සමාජ ක්‍රියාවලිය තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ සහභාගිත්වයේ පවතින ගැටළු පුළුල්ව විග්‍රහයට ලක් කළ සූත්‍රව ඇත. ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ විග්‍රහ කිරීමේ දී අර්ථික ක්‍රියාදාමය තුළ පවතින ගැටළු අවධානයට යොමු වීම වැදගත් ය. ආර්ථික සම්පත් ලාභ කර ගැනීම සමාජයේ කුමන අංශයට යොමු වන්නේද යන්න විමසීමට ලක් කළ සූත්‍ර අතර අදාළ සම්පත්වල පාලනය පිළිබඳ ප්‍රායෝගික අංශ පිළිබඳවද සාකච්ඡා කළ සූත්‍රව ඇත. අධ්‍යාපන, දේශපාලන, සංස්කෘතික යන අංශ මස්සේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සම්බන්ධතාවයේ යථා තත්ත්වය විග්‍රහ කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙහි දී අවධානය යොමු කිරීම වඩාත් අවශ්‍ය ය. සංචාරය ක්ෂේත්‍රය තුළ විවිධ ව්‍යාපාති සහ සංචාරය වැඩසටහන්වල විවිධ පියවර ඔස්සේ සහභාගිත්වයේ දැනට පවතින තත්ත්වය සහ වෙනස්

විය යුතු අංශ පූජ්‍ය ලෙස විග්‍රහ කිරීමට මෙහි දී අවධානය යොමු කළ යුතු ය. මෙම අත්පොතේ හි එල්ලය ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය පිළිබඳ යොමු කර තිබෙන්නේ ඉහත විග්‍රහ කළ අංශ වඩාත් පූජ්‍යාච්ච්ව අවධානයට යොමු කිරීම සඳහා ය.

30. ප්‍රනාත්දු, ප්‍රියන්ති, විජයතිලක, සුජාතා / ඇපල්ටන්, හෙලන්. තාක්ෂණවේදීන් සෞයමු. කොළඹ, අන්තර් මාධ්‍ය තාක්ෂණ සංවර්ධන සමූහය (ITDG). 2001. මහනුවර, මීඩියා විෂය් ප්‍රකිවට ලිමිටඩ්. පිටු 98.

ISBN 955-9417-10-X.

අන්තර්ගතය

ස්ත්‍රීනු, පිරිමින් මෙන් නොව, වැඩි පවුල් වගකීම් රසක් දරමින් වැඩි පැය ගණනක් දිනපතා වැඩි කරති. එනමදු, ඔවුන්ගේ දායකත්වයට සමාජයෙන් ලැබෙන්නේ අඩු ව්‍යවහාරකමක් හා අඩු තක්සේරුවකි. සංවර්ධන සැළපුම් සහ වැඩසටහන් නිරතුරුව පිළියෙල වන්නේ ස්ත්‍රීන්ගේ දායකත්වය හෝ එවායින් ස්ත්‍රීන්ගේ ජීවිතවලට සිදුවන බලපෑම ගැන නොසැලකීමෙනි.

ස්ත්‍රීනු දිනපතා කටයුතුවල දී, කාර්මික කුසලතා හා දැනුම පාවිච්ච කරති. ඔවුනු නිරන්තරව, තමන් වෙත ඉදිරිපත්වන බාධකවලට පිළිතුරු වශයෙන් තව නිපැයුම් කරන අතර, තාක්ෂණය අවශ්‍ය පරිදි යොදා ගැනීමට ද කටයුතු කරති. කෙසේ නමුත් මෙම තාක්ෂණික දායක වීම නොයෙක් හේතුන් නිසා ජනතා ඇසට නොපෙනෙන තත්ත්වයක පවතියි. අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව තාක්ෂණය සකසා ගැනීමට ස්ත්‍රීන්ට ඇති හැකියාව සමාජයට නොපෙනී යාම සිදු වනුයේ තව තාක්ෂණය හා තාක්ෂණික කුසලතා දුෂ්‍රණු කර ගැනීමට ස්ත්‍රීන්ට නිසි අවස්ථාවක් නොලැබීමෙනි. "තාක්ෂණවේදීන් සෞයමු" පුහුණු අත්පොත ඔබ අතට පත් වෙන්නේ ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් තාක්ෂණය භාවිතයෙන් දක්වන විවිධ ප්‍රතිචාර හා ඔවුන්ට ඒ සම්බන්ධයෙන් ඇති බලපෑම පිළිබඳ ඔබගේ අවධානය යොමු කිරීමටයි.

ප්‍රජා සංවර්ධනයේ දී ස්ත්‍රීන් සහ පුරුෂයන් සම්ග කටයුතු කරමින් ඔවුන් සම්ග තාක්ෂණය යොදාගෙන සංවර්ධන කාර්යයන්හි නියැලෙන ක්ෂේත්‍ර සේවක පිරිසගේ කුසලතා වර්ධනයට මෙම පුහුණු අත්පොත ප්‍රයෝගනවත් මෙවලමක් වනු ඇත.

2.1.4 පුද්ධය/ අරගල නිසා පිඩාවට පත්වීම

31. සමාජවාදී කාන්තා සංගමය. අරගලයක පිය සටහන්. කොළඹ, සමාජවාදී කාන්තා සංගමය. 2001. නුගේගොඩ, පියසිර ප්‍රින්ටින් සිස්ටමිස්. පිටු 203. ISBN 955-8546-00-3.

අන්තර්ගතය

ලොව පුරා කාන්තා ව්‍යාපාරවල බිජි වීම සහ ඒවායේ ඉතිහාසය පිළිබඳ කරුණු විම්සා බලන මෙම කාතිය කාන්තා දේශපාලනය ගැන ලියවී ඇති කාති අතර වැදගත් තැනක් ගනු ලබයි. සමස්ත ඉතිහාසය ම සවිස්තරාත්මකව සඳහන් වන්නේ නැතු. එහෙත්, සිමිත තොරතුරු ප්‍රමාණයක් පවත්නා සහ පැවති දේශපාලන සමාජ සහ ආර්ථික සන්දර්භය තුළ තබා විශ්ලේෂණය කර ඇත. සැබෑ කාන්තා විමුක්තිය ලැබිය තැක්කේ පූදෙකලා අන්තරාදී අරගල තුළින් තොවේ. සිංහ පොදු ජනයාගේ විමුක්තිය තුළ කාන්තා විමුක්තියේ මාරුගය ද වැටී ඇත. ඒ බව මෙම පොතේ සඳහන් ඉතිහාසමය තොරතුරුවින් අනාවරණය වේ.

මෙම කාතිය තුළින් ලෝකයේ ම කාන්තා ව්‍යාපාර පිළිබඳ කෙරී අධ්‍යයනයක් සිදු කර ඇත. එහි දී දනවාදී මෙන් ම සමාජවාදී වශයෙන් වෙන වෙන ම කරුණු ගෙන හැර දක්වා ඇත. ලංකීය කාන්තාවන්ගේ අරගල ඉතිහාසය සිසාරා යම්න් ධෙන්වර, වාමාංශික හා විෂ්ලේෂණ ව්‍යාපාරයන් තුළ කාන්තා සහභාගිත්වය පිළිබඳ ව්‍යාපාරයක් සිදු කර ඇත.

32. ජයවීර, ස්වර්ණා සහ ගුණරත්න, කාමිනී. සුළුතර කොටස් සහ කාන්තා හා ලමා අයිතිවාසිකම්. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසම. කොළඹ, යුත් ආචිස් (පුද්): සමාගම. පිටු 28. ISBN 955-582-102-X.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල බහුතර ජනතාවට අමතරව ජන වාර්ගික වශයෙන් සුළුතර කොටස් සිටිති. ශ්‍රී ලංකා දෙමළ, ශ්‍රී ලංකා යෝනක, වත් කමිකරු වැනි මැතකදී පැමිණී ඉන්දියානු දෙමළ ජනයා, මැලේ සහ බරගර ජනයා ශ්‍රී ලංකාව තුළ ජන වාර්ගික වශයෙන් සුළුතර කොටස් වේ. එයට අමතරව දේශීය ජන කණ්ඩායමකින් පැවත එන උග්‍ර පළාතේ පදිංචි වැදි ජනතාව ද සුළුතර කොටසකි. ආගමික වශයෙන් ජනගහනයෙන් බහුතරය බොඳේ වන අතර, හිංදු, රෝමානු කතොලික හා අනෙකුත් ක්‍රිස්තියානි කොටස් සුළුතර කොටස් වෙති.

ශ්‍රී ලංකික දෙමළ ප්‍රජාව හාජා ප්‍රතිපත්තිය නිසා අවාසිදායක තත්ත්වයකට පත්ව සිටින අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජන වාරික ගැටුම් ඇති විය. මූස්ලිම් කාන්තාවන්ගේ ප්‍රගතිය අඩංගු කරන සමාජ සංස්කෘතික නිති නිසා ඔවුනු පැහැදිලිව ම වෙනස්කම්වලට හාජනය වී සිටිති. වතුකරයේ දෙමළ ප්‍රජාවට දායද වී පවතින සමාජ ආර්ථික අවාසිදායක තත්ත්වය මත සේවාධීන ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති වූ සමාජ සංවර්ධනය ඔවුන් කෙරෙන් මගහැරී ගොස් ඇත. වතුකරයේ කාන්තාවෝ විවෘත පුරුෂාධිපත්‍රයට හා ලිංග හේදය මත අසමානතාවට පාතු වෙති. වතුකරයේ ලුමා ගුම්ය ලබා ගැනීම් මැතක් වන තුරුම ඉහළ මට්ටමක පැවතුණි.

පුරාණ වාස භුමිවල ජීවත් වන වැදි ජනය සමාජ බැහැර කිරීම්වලට ගොදුරු වී සිටිති. ඔවුන් මහවැලි ප්‍රදේශවල පදිංචි කරවා ඇතත්, සමාන අවස්ථා නොලැබේ යාමක් දක්නට ඇත.

නොස්කකා හැර ඇති කුල කණ්ඩායම තනි වූ ප්‍රජා කොට්ඨාග වශයෙන් ජීවත් වේ. නොඳුස්කම්, තැනින් තැන යන ප්‍රවුල් වශයෙන් ජීවත් වේ.

මුවුනු ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් අයිතිවාසිකම් භුකති විදිමේ දී වෙනස්කම්වලට හාජනය වෙති. එහෙත්, මෙම සියලු ජන කොටස්වල පුරුෂයන්ගේ, කාන්තාවන්ගේ සහ ලම්ඩන්ගේ අයිතිවාසිකම්, මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සංකල්පයට ඇතුළත් වී තිබේ.

2001 පැවැති ජන සංගණනය අනුව මෙම සියලු ජන කොටස්වල කාන්තා හා ගැහැණු දරුවන්ගේ ජනගහනය සම්පූර්ණ ජනගහනයෙන් අඩංගුවත් වඩා වැඩි ය. එම නිසා සුළුතර ජන කොට්ඨාගවල වුව ද කාන්තාවන් සහ ගැහැණු දරුවන් සුළුතරයන් නොවේ. එහෙත්, සම්පත් සහ සේවා ලබා ගැනීමේ දී ඔවුන් පිරිමි සහ පිරිමි දරුවන් සමග සංසන්දනය කිරීමේ දී අවාසිදායක තත්ත්වයකට පත්ව ඇත. ජන වාරික ප්‍රජා කොට්ඨාගවල පුද්ගලික නිති සහ සමාජ සංජානන හා භාවිත අනුව ඔවුනු වෙනස්කම්වලට හාජනය වෙති. බහුතර ප්‍රජාවට අයත් කාන්තාවන් සේම, සුළුතර ප්‍රජා කොටස්වල අයත් කාන්තාවෝ සහ ගැහැණු දරුවෝ වෙනස්කම්වලට මුහුණ දෙති. එය බොහෝ විට බහුතර ප්‍රජාවේ කාන්තාවන්ට බලපාන අසමානතාවයට වඩා දෙගුණයකින් වැඩි විය හැක.

නෙතික රාමුව සහ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන්වල කාන්තාවන්ගේ සහ ලමුන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා සුළුතර කොටස්වල අයිතිවාසිකම් එකට සම්බන්ධ වන ප්‍රදේශ මෙම පොත් පිංච මගින් සෞය බලනු ලැබේ.

2.2 ලුමුන්

2.2.1 යුද්ධය නිසා පිඩාවට පත්වීම

33. විමලධරුම, සරා/සිල්වා දා, අමරසිර/සිල්වා දා, තිලක්මි. යුද්ධයත් සමගම වැඩිම, ශ්‍රී ලංකාවේ නැගෙනහිර පළාතේ සහ්තනද්ධ අරගලයෙන් පිඩාවට පත් ලුමුන්ගේ අත්දැකීම්. කොළඹ, දරුදානා විශ්වෙෂණ කේන්ද්‍රය (CEPA). 2006. හෝමාගම, සි/ස කරුණාරත්න සහ පුතුයේ. පිටු 36.
ISBN: 955-1040- 31- 07.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතින සහ්තනද්ධ ගැටුම නිසා ලුමුන් පිඩාවට පත් වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ සෞයා බලා ඒ පිළිබඳ අවබෝධය තවදුරටත් ප්‍රථ්‍යා කර ගැනීම මෙම පර්යේෂණ කානිලේ අරමුණයි. මේ සඳහා ඉලක්ක ගත වී ඇත්තේ නැගෙනහිර පළාතේ දිස්ත්‍රික්ක 03 කි. සහ්තනද්ධ ගැටුම සාපුරුව මෙන් ම වතුව ද දරුවන්ගේ ජ්‍යෙෂ්ඨවලට ඉතා පිඩාකාරී ලෙස බලපා ඇතේ. පාසල් තිරුතුරුව වසා දාමා තිබීමත්, ගැටුම් පවතින කාලවලට ගුරුවරුන් පාසලට නොපැමිණීමත් නිසා මුවන්ගේ අධ්‍යාපනය ලැබේමේ අයිතියට බාධා පැමිණ ඇතේ. මරණය, ආබාධිතභාවය, පවුලේ සාමාජිකයන් අහිමි විම සහ විස්තාපනය ආදි වශයෙන් ගැටුම ලුමුන් කෙරෙහි බලපා ඇතේ.

මෙම කානිය සඳහා අධ්‍යාපනයට ලක් වූණු සෑම නිවසක් ම ගැටුමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අන්ත දිලිංග බවට පත් වී ඇතේ. දිර්ස කාලයක් තිස්සේ යුදමය තත්ත්වයක් පැවතීම හේතුවෙන් මෙම ප්‍රදේශවල යටිතල පහසුකම්, ආදායම් මාරුග ප්‍රමාණවත් නොවන මට්ටමක පැවතීම වැනි හේතු ද මෙම කළාපයේ ජ්‍යෙන් වන දරුවන්ගේ ජ්‍යෙන පිඩාකාරී තත්ත්වයට පත් කරලිමට හේතු වී ඇතේ.

34. එක්සත් ජාතින්ගේ ලමා අරමුදල (Unisef). ලෝකයේ වෙශෙන දරුවන්ගේ තත්ත්වය-2000. නිවියෝර්ක්, එක්සත් ජාතින්ගේ ලමා අරමුදල. 2000. පිටු 116.

අන්තර්ගතය

1990 දී ලෝකයේ දරුවන් වෙනුවෙන් පැවැත් වූ ලෝක රාජ්‍ය නායක සමුළුවේ දී එළඹිගත් ඉලක්ක ජය ගැනීම සඳහාත් ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රයුජ්‍යාතියේ දැක්වෙන පරමාර්ථ පෙරදැරී කරගෙනත් පසුගිය දැනය තුළ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය මෙම වාර්තාවේ සාරාංශ ගත වී ඇතේ. එසේ ම දැනයකට පෙර පැවැති දරුණනය හා බලාපොරොත්තු හා වර්තමාන යථාර්ථය අතර පවත්නා අසමානකම් ද මෙම වාර්තාව ඉදිරිපත් කරයි.

පුද්ධය සහ කලකේලාභල තිසා පසුගිය දශකය තුළ දී කාන්තා හා ලමා අපයෝජන තත්ත්වයන් බොහෝමයක් දක්නට ලැබුණි. මෙම වාර්තාව මානව සංවර්ධනයට ප්‍රධාන බාධකයක් ලෙස පවතින කරුණු අතරින් ප්‍රධාන කරුණු 04ක් සාකච්ඡා කරනු ලබයි. එනම් HIV ඒඩිස්, පුද ගැටුම් සහ කලකේලාභල, දුර්ඛ්‍යත්වකම වැඩි වීම සහ ස්ථීර පුරුෂ සමාජ හාවය මත පදනම් වූ වෙනස් කම පිළිබඳවයි.

2.2.2 වරුප්‍රසාද අනිම් වීම තිසා පිඩාවට පත්වීම

35. එක්සත් ජාතීන්ගේ ලමා අරමුදල (Unisef). ලෝකයේ වෙසෙන දරුවන්ගේ තත්ත්වය- 2004 (ගැහැණු ලමයින්ගේ අධ්‍යාපනය සහ සංවර්ධනය). නිවියෝර්ක්, එක්සත් ජාතීන්ගේ ලමා අරමුදල. 2004. කොළඹ, ගුරික් සිසේට්මස්. පිටු 139. ISBN 92-806-3784-5.

අන්තර්ගතය

ගැහැණු ලමයෙකු හට අධ්‍යාපනය ලබා දීම යනු මුළු පවුලටම අධ්‍යාපනය ලබා දීමි. පවුල් සඳහා සත්‍ය වන දෙය ප්‍රජාවන්ට ද සත්‍ය වනවා මෙන් ම අවසානයේ දී රටවල් සියලුලට ම සත්‍ය වෙයි. අධ්‍යාපනයෙන්, අධ්‍යාපනයට අපට උගන්වා ඇත්තේ ගැහැණු ලමයින් හට අධ්‍යාපනය ලබා දීම තරම් සංවර්ධනය සාර්ථක කරවන වෙනත් මෙවලමක් නොමැති බව ය. වෙනත් කිසිදු ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම තුළින්, ආර්ථික එලදායීකාව නංවාලීමට, ලදරු හා මානා මරණ පහත හෙළීමට, පෝෂණය නංවාලීමට සහ ඒඩිස් පැනිරිවීම වැළැක්වීමට උදව් දීම ද ඇතුළත් ව සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනයට මෙතරම් සමත් විය ගැකියයි සිතිය නොහැකි ය. මීග්‍ර පරම්පරාවට අධ්‍යාපනය ලැබේමේ ඇති අවස්ථාව ඉහළ දැමීමට ද මෙතරම් බල සම්පන්න වෙනත් ප්‍රතිපත්තියක් නොමැති. එහෙත් ලෝකයේ වෙසෙන ගැහැණු ලමුන් මිලියන ගණනාවක් පාසල් නොයයි. තවත් මිලියන ගණනාවක් ගැහැණු දරුවන් තම අධ්‍යාපනය සම්පූර්ණ කර නොගනියි.

2004 ලෝකයේ වෙසෙන දරුවන්ගේ තත්ත්වය දක්වන Unisef වාර්තාව තුළින් වැඩි අවධානය යොමු වී ඇත්තේ ලෝකයේ වෙසෙන ගැහැණු සහ පිරිම් දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලැබේමේ අයිතිය ලබා දීම සහ විශේෂයෙන් ම ගැහැණු දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීමේ පවතින සමාජමය වැදගත්කම පිළිබඳව ය.

දරුවන්ගේ යහ පැවැත්ම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් සහිතව ලෝකයේ රටවල් සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩිසටහන් බල ප්‍රදේශවල ආර්ථික සහ සමාජ සංඛ්‍යාන දත්ත ඇතුළත් ය.

36. ජයසුන්දර, ලාල්. ලමා අධිකිවාසිකම්, මානව හිමිකම් සහ සමාජ වගකීම් (මානුෂික නීතියට පෙරවදනක්). ගම්පොල, ක්‍රිස්ටල් ගුරික්ස්. 2005. පිටු 72. ISBN 955-9666-27-4.

අන්තර්ගතය

සමාජයේ ජ්වන් වන පුරවැසියන්ට ජ්වන් වීමේ අධිකිය සහ ගෞරවනීය පැවැත්ම සඳහා දැනුම, බුද්ධිය සහ ආකල්පමය වෙනසක් අවශ්‍ය වේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් පවතින දැනුම පිපාසය වෙනුවෙන් මෙම ග්‍රන්ථය සකස් කර ඇත. නීති පොතක් තොට ආකල්පමය වෙනසක් උදෙසා මෙම ප්‍රයත්නය දුරා ඇත. එම නිසා ලමයා පාදක කරගතිමින් මානව හිමිකම් සහ සමාජ වගකීම් පිළිබඳ කතා කළමි. මේ සඳහා ලමයා තරම් සුදුසු මැදිහත්වන්නෙකු හෝ උත්ප්‍රේරකයක් තවත් තොමැත.

අධිකිවාසිකම් අහිමි වුණු දරුවේ මේ වන විට ලමා සොල්දායුවන්, ලමා ගුම්කයන්, ඒඩිස් රෝගීන් සහ විදි දරුවන් බවට පත්ව සිටියි. වැඩි දෙනා ලමා අධිකිවාසිකම් සහ මානව හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීමට අවනත වෙති. එහෙත් එයට එරෙහිව ලමයින්ට ලමා අධිකිවාසිකම් පිළිබඳ දැනුම එපා යැයි පවසන වැඩිහිටියෝ ද සිටිති. මෙම ග්‍රන්ථය ලමා අධිකිවාසිකම්, මානව හිමිකම් සහ සමාජ වගකීම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණාත්මක විග්‍රහයක් කරනු ලබයි.

37. මර්ග ආයතනය. ශ්‍රී ලංකාවේ ලදරුවන් හා ගැටවරයන්ගේ අවශ්‍යතා. කොළඹ, මාර්ග ආයතනය. 1976. කොළඹ, ස්වස්ත්‍රික මුද්‍රණාලය. පිටු 140.

අන්තර්ගතය

එක්සත් ජාතීන්ගේ ලදරු අරමුදලේ අනුග්‍රහයෙන් රටවල් කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් පවත්වනු ලැබූ පුරුව පායිතාලිය හා ගැටවර වියෙහි පසුවන තරුණ වයස් කාණ්ඩයන් පිළිබඳව කරනු ලබන අධ්‍යයනයන්ගේ එකකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම වයස් කාණ්ඩයන් සඳහා සපයනු ලබන අධ්‍යාපනික, සෙෂුබ්‍යාමය, පෙශ්ජණමය හා විනෝදාංගමය සේවාවන්ගේ ප්‍රාදේශීය විවෘතයන් මෙහි විශ්ලේෂයන් ම විග්‍රහ කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ලදරුවන් සහ ගැටවරයන්ගේ මෙම අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීමට ව්‍යවමනා වන ඒකාබද්ධ සැලැස්මක සැකිල්ලක් මෙම අධ්‍යයනයෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. ලදරුවන් හා ගැටවරයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳ පවත්නා තත්ත්වය විස්තර කිරීමටත් විග්‍රහ කිරීමටත් මෙම අධ්‍යයනය උත්සාහ කරයි. විධිමත් අධ්‍යාපනය, පාසුලෙන් බැහැරව ලබන උගැන්ම, සොබ්‍ය හා විනෝදාංගය යන ප්‍රධාන

අංඡ හතර සම්බන්ධ කොට ගෙන මෙම අවශ්‍යතාවයන් පරීක්ෂා කෙරේ. මේ හැම අංශයකම සපයා ගත හැකි දත්ත ගොනු කර ඇති අතර සෞඛ්‍ය, විධිමත් අධ්‍යාපනය, නිර්විධිමත් අධ්‍යාපනය හා විනෝදාංඡ යන විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි ලදුවන්ගේ හා ගැටවරයන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලන්නා වූ සේවාවන්ගේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ හැකිතාක් යුත් පැහැදිලි කරනු ලැබේ. ඉන් පසුව මෙම සේවා ලබන අයගේ සහභාගිත්වයෙන් ඔවුන් ඒ සේවාවන් ලබන ප්‍රමාණයන් අනුව ඒ සේවාවන්ගේ සැපයුම විමර්ශනය කෙරේ. මේ සැපයුම්වල ප්‍රමාණය ද එහි සංශ්ලත්වය ද අනුව පවත්නා වැදගත් ප්‍රාදේශීය විවළනයන් ඩුවා දැක්වෙන අයුරින් මේ විශ්ලේෂණය සැකසී ඇත.

38. එකස්ථ ජාතීන්ගේ ලමා අරමුදල සහ ශ්‍රී ලංකා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව. ලමා අපයෝජනය පිළිබඳ අත්පොත. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුව. කොළඹ, ගුණරත්න ඕස්සේට් ලිමිටඩ්. පිටු 27.

අන්තර්ගතය

ලමා අපයෝජනය පිළිබඳ ගාස්ත්‍රීය නිබන්ධනයක් නොවුවන් ප්‍රායෝගික වශයෙන් මෙම විෂය පිළිබඳ වගකීම දරන සැමට ප්‍රයෝජනවත් නිබන්ධනයකි. ලමා අපයෝජනය පිළිබඳ නීතිමය අංශය පමණක් නොව සමාජයේ සහ වෙළදුමය අංඡ පිළිබඳ කරුණු දක්වා ඇත.

2.2.3 ලමයා සහ ප්‍රජා සංවර්ධන කටයුතු

39. ජ්ලැන් - ශ්‍රී ලංකා. පැය අවදාස් හත්සිය හැටක වතශගොත (2000 ජ්ලි-2001 ජ්නි). මහනුවර, ජ්ලැන් - ශ්‍රී ලංකා. 2001. කොළඹ, ගුණරත්න ප්‍රින්ටරස්. පිටු 48.

අන්තර්ගතය

“ජ්ලැන් ශ්‍රී ලංකා” ආයතනය ලමයා මූලික කරගන සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ තිරත වන ආයතනයකි. 2000 ජ්ලි සිට 2001 ජ්නි දක්වා වසර තුළ රාමු හා කොටු බිඳශෙන ඉදිරියට අවශ්‍ය ලමයින්ගේ ප්‍රාප්ත්‍රනා හා බලාපොරොත්තු අවබෝධ කරගෙන ඒවා ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කරන්නට ආයතනයට හැකි වූවා ද යන්න විමසා බැලීම මේ මගින් සිදු කරයි.

“ජ්ලැන් ශ්‍රී ලංකා” ආයතනය 2001 වසරේ ප්‍රජාව සමග කළ වැඩ කොටස් සහ ප්‍රජාවට වැඩි සේවයක් සලසන්න හැඩ ගැසුණු ආකාරය ගැන සහ ඒ හා සම්බන්ධ වන සිද්ධී අධ්‍යාපන කිහිපයක් මෙම පොතට ඇතුළත් වේ.

40. වෙත්තසිංහ, කුසලා. අමතක වූණාද? ඉර පායන්නේ අපේ හිතාවෙන්. මහනුවර. ජ්‍යෙෂ්ඨ ශ්‍රී ලංකා. 2000. කොළඹ, ගුණරත්න ප්‍රිත්තරස්. පිටු 88. ISBN 955-8456-00-4.

අන්තර්ගතය

උමයෙක් ගැන හිතන්න. ගමක නැත්තම් තගරයක වූණත් කමක් නැහැ. ඔබ වාගේ උමයෙක් පාසල් යනවා, ගෙදර එනවා, කුමුර ගේනේ වැඩවලට උදිවී වෙනවා. සමහර විට අමතර ආදායමක් ගන්න ප්‍රාථමික පොඩි රස්සාවක් කරනවත් ඇති. එහෙමත් නැත්තම් පාසලන් පස්සේ අමතර පන්තියකට යනවා ඇති. අමතර පන්තියකට යන්න ගමන් පහසුකමක් නැති කමින් කණ්ඩාවූ වෙතින් ඉන්නවා වෙන්නත් ප්‍රාථමික. උමයින්ගේ ජීවිත කෙළු සෙල්ලම්වලටත් පාඩම් පත පොතටත් සීමා තොවෙන තොයෙක් අත්දැකීම්වලින්. ප්‍රාන්තවලින් පිරිලා. ඒවා උමයින්ගේ ම ප්‍රාන්ත තොවයි. අපි කවුරුන් ජ්‍යෙන් වන පරිසරයේ ප්‍රාන්ත.

එම එක පැන්තක්. අනෙක් අතට අප ජීවත් වන පරිසරයේ නිතරම තොයෙකුන් සංවර්ධන කටයුතු කෙරෙනවා. ඒ අපේ - අපි කාගේත් - ප්‍රාන්තවලට විසසුමක් සොයන්නයි. සමහර සංවර්ධන කටයුතුවලින් ප්‍රාන්ත විසඳෙනවා. සමහර ජීවායින් ප්‍රාන්ත අවුල් වෙනවා. සංවර්ධන සැලසුම් ගම් පළාත්වලට ගෙනෙන ආයතනවල පිරිස් ඇවිත් ගමේ වැඩිහිටි අය එක්ක මේ ගැන කාරණා කටයුතු කතා කරනවා. බැඳෙනුම් වෙනවලින්. විශාල ඉලක්කම්වලින්.

එත්, උමයින්ගේ අදහස් අහන්නේ කවුද? තමන්ගේ පරිසරයේ ප්‍රාන්ත ගැන, දියුණු කරන්න ප්‍රාථමික දේවල් ගැන අදහස් උමයින්ටත් නැදුද? ඇයි නැත්තේ. අහලා බලන්න එපායැ, මොන තරම් ගැලපෙන පැහැදිලි අදහස් උමයින්ට තිබෙනවාද කියලා.

ඉතින් අපි උමයින්ගෙන් අහුවා. තමන්ගේ පළාතට ගැලපෙන සංවර්ධනය ගැන අදහස්.

එම වැඩපිළිවෙළ ඒ කියන්නේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා ගැන උමයින්ගේ අදහස් ගත් ආකාරය සහ එහි දී උමයින්ගෙන් රටට ලැබුණු වටිනා පණිවිඩ ගැනත් ලියැවුණක් මේ පොත.

41. ජාරෙග්, එලිසෙබෙන්/ ජාරෙග්, පාල්, සංචාරය, ඔස්සේ දැරුවන් වෙත ප්‍රාග්ධනයේ නොරැවේ, සේවී ද විල්ඩිරන්. 1994. කොළඹ, වයිපොෂ්වෙක් 2000 (ප්‍රදේශලික) සමාගම. පිටු 185. ISBN 0-333-59495-9.

අන්තර්ගතය

ඉතියෝගීයාවේ සහන සේවාවේ නියැලී ලැබූ අත්දැකීම් ද පදනම් කරගෙන සම්පාදනය කර ඇති මෙම සැලසුම් මෙවලම, ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩ මිස්සේ දුරුවන් වෙත උගා වීම සඳහා ඉවහල් කර ගත හැකි ය. ලමා සංවර්ධනයට සම්බන්ධ ප්‍රජා අනාවරණය, යන සංකල්පය මහද්වීප තුනක, සංවර්ධනයට වෙමින් පවතින රටවල් ගණනාවකින් කතුවරුන් විසින් රස් කර ගන්නා ලද අත්දැකීම්වල ප්‍රතිඵලයකි.

මෙම සංකල්පයට පදනම් වන්නේ වැඩිහිටියන් සහ ලමයින් සමග කරනු ලබන සංවාදය මිස්සේ අදාළ ප්‍රජාව පිළිබඳව දැනුම ලබා ගැනීමයි. සංවර්ධන වැඩවල නිරත වුවන් සහ ප්‍රජා නියෝජිතයින් ඒ පිළිබඳව ලබා ගන්නා ගැනුම් අවබෝධය ලමා කේතදීය ක්‍රියාකාරකම්වල පදනම විය හැකි ය. ඒ මගින් අසරණ තත්ත්වයට පත්ව සිටින දුරුවන් වෙත ද යම් ආලෝකයක් වැවෙනු ඇත.

මෙහි අන්තර්ගතය මුළු සිට අග දක්වා අනාවරණය කරනු ලබන්නේ එක්සත් ජාතියින්ගේ ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රයුත්තියට එකගව පවත්වනු ලබන වැඩමුළවල දී ලමයින්ට සහ ඔවුන්ගේ සංවර්ධනයට වැඩ බරක් දෙමින් කෙරෙන ප්‍රජා අනාවරණයකි.

ලොව පුරා සිටින දුරුවන් සහ ඔවුනට රෙකුවරණය සළසන්නන්ට සම්පූර්ණ උග්‍රසාහයක යෙදී සිටින සංවර්ධන වැඩවල නියැලී සිටින්නන්ට සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල සාමාජිකයන්ට මෙය ඉතා වටිනා කෘතියක් වනු ඇත.

2.3 අවකැන්වන ජනතාව

2.3.1 සංවර්ධන වැඩසටහන් නිසා අවකැන් වීම

42. කුරුප්පු, සාංචනා/ ගනේපොල, වරුණී. කාගේ අයිතියද? සංවර්ධන ප්‍රේරිත විස්ථාපනය සාංචනා කුරුප්පු සහ වරුණී ගනේපොල. කොළඹ, දැරුදානා විස්මේෂණ කේත්දීය (CEPA) 2005. හෝමාගම, සී/ස කරුණාරන්න සහ පුතුයේ. පිටු 34. ISBN: 955-1040-26-0. ISSN: 1391-9946.

අන්තර්ගතය

සංවර්ධනයට අදාළ මැදිහත්වීම්වල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පැන නැගුන විස්ථාපනයන් පිළිබඳ සමස්තාවලෝකනයක් මෙම පොත මගින් ඉදිරිපත්

කෙරේ. එම මගින් පලමුව කඩිනම් මහවැලි සංචර්ධන ව්‍යාපාරය පිළිබඳව විමසා බැලෙන අතර පසුව එහි මුදික අවධානය දැනට ක්‍රියාත්මකව පවත්නා ගමනාගමනයට අදාළ මැදීහත්වීම් දෙකක් වන කොළඹ කුටුනායක අධිවේදී මාර්ගයට සහ දැක්ෂීන ප්‍රවාහන සංචර්ධන ව්‍යාපාතියට යොමු කර ඇත. ඉන් අනුතුරුව පරිමාණය, නැවත පදිංචි කරවීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය වැනි රාජ්‍ය ක්‍රිය මාර්ග, නැවත පදිංචි කරවීම පිළිබඳ ජාතික ත්‍යාග පත්‍රය වැනි ආයතනික යාන්ත්‍රණයන්, හූම්ලේකාර පිරිස් සමග පවත්නා සාකච්ඡා වැනි ක්‍රියාවලියන්, ජනතා දැනුවත්හාවය ඉහළ නැංවීම, ව්‍යාපාති ක්‍රියාවල නැංවීම, ජනතා සහභාගිත්වය, ක්‍රියාවාදය සහ ප්‍රතිචාරය යන අංශවලට අදාළව එකී ව්‍යාපාති දෙකකි සංචර්ධන ප්‍රේරිත විස්ථාපනයන් විමසා බැලේ.

2.3.2 යුද්ධය/ අරගල නිසා අවතැන් වීම

43. ජාතික දේවර සහයෝගීතාවය. උතුරේ ජනතාවගේ ජීවිත යථා තත්ත්වයට පත් කර ගැනීමට වහා ඉඩ සලසමු. මිගමුව, ජාතික දේවර සහයෝගීතාවය. 2004. මිගමුව, සමඟ ප්‍රින්ට්ස්. පිටු 10.

අන්තර්ගතය

අධි ආරක්ෂිත කළාප හා බිම් බෝම්බ හමුවේ දුක් විදින උතුරේ අවතැන් වූ ජනතාව සහ සරණාගත කළුවරුවල දුක් විදින ජනතාව විදින දුක් ගැහැවුලින් බේදක් මෙම කාතිය තුළ සඳහන් කර ඇත. උතුරේ ජනතාවගේ නිවාස සහ භුමිය අධි ආරක්ෂිත කළාප නමින් වෙන් කර ඇති බැවින් ඔවුන්ට තම භුමිය තුළට ඇතුළු වීමට අවසරයක් තොමැති. එම නිසා ඔවුන් වසර ගණනාවක් තිස්සේ සරණාගත කළුවරුවලට සීමා වී තම ජීවිතය ගෙන යනු ලබයි.

මෙම කාතිය තුළින් සරණාගතයින් ලෙස විදින දුක් ගැහැට සහ ඔවුන්ට තම ගම්බීම් බලා යාමට අවසරය ලබා දෙන ලෙස රුපයෙන් ඉල්ලීම් කර ඇත.

එයට අමතරව, යුද්ධය නිසා විසි දහසකට අධික කාන්තාවන් වැන්දූ බවට පත්ව ඇත. ඔවුන්ට ජ්‍වල් වීම සඳහා රුපය විසින් සලසන ක්‍රිය මාර්ගය කුමක්ද? එසේම දෙමාපියන් දෙදෙනාම හෝ එක් අයෙකු අහිමි වුණු දැරුවන් කොපමණද? ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපනය? වැනි උතුරේ අවතැන්වුණු ජනතාවට මූහුණ දීමට සිදුව ඇති දහසකත් එකක් ගැටු නිරාකරණය කරන ලෙස රුපය වෙත කරන ඉල්ලීම් මෙම කාතියට ඇතුළත් ය.

යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ අධි ආරක්ෂිත කළාප පිළිබඳ සිමාජ සංක්ෂීප්ත සටහනක් සහ සිතියමක් මෙම කාතියට අඩංගු වේ.

44. මානව හිමිකම් සඳහා වූ විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරු (යාපනය). කල් අරඹ යට /මානව හිමිකම් සඳහා වූ විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරු (යාපනය). කොළඹ, යුක්තිය ප්‍රකාශකයේ. 1994. පිටු 194. ISSN: 955-9278-00-2.

අන්තර්ගතය

ප්‍රතිපත්ති හෝ මිනිස් සාරධර්මවලින් තොර දේශපාලනයක් රට පුරා විභිජේමින් පවතී. උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල තුවක්කවල සෙවනැලී යටතේ මිනිස්සු සිහි විකල් වී ජ්‍යෙත් වෙති. කුමන හෝ දිසාවකින් මරණය තමන් වැළඳ ගනීවිදැයි යන බියෙන් බලාපොරාත්තු රහිතව සිටිති. මිනිස් ජ්‍යෙත සහ මිනි කදන් තුදෙක් ප්‍රවාරක හාණ්ඩ බවට පත් වී ඇති මෙවැනි පරිසරයක, යාපනයේ මානව අයිතිවාසිකම් සඳහා වූ විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරුන්ගේ සංගමය උතුරේ සිදුවන මානව අයිතිවාසිකම් කඩවීම් පිළිබඳ සිදුවීම්, රට අදාළ සමාජ දේශපාලන සහ සාමාන්‍ය මිනිස් සබඳතා ගැන මෙම කායිය තුළින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති.

45. ජනවාරික අධ්‍යයනයන් සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර කේන්ද්‍රය (ICES). ස්වාධීන විමර්ශන කමිටු වාර්තාව, ගාල්ලේ ජනවාරික ප්‍රවණ්ඩ ක්‍රියා 1995 ජ්‍යෙනි 02, කොළඹ, ජනවාරික අධ්‍යයනයන් සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර කේන්ද්‍රය. 1995. පිටු 33.

අන්තර්ගතය

1995 ජ්‍යෙනි 02 දින ගාල්ල නගරයේ කඩ සාපේෂු 28කට පහර දී ගිනි තබන ලදී. ප්‍රහාරයන් එල්ල කරනු ලැබූ කඩ සාපේෂු ද ගින්නෙන් විනාශ වූ ඒවායින් වැඩි කොටසක් ද අයන් වූයේ දමිල ජනතාවටයි. ගාල්ලේ ප්‍රහාරයන්ගේ බලපැමුව ලක් වූ පුද්ගලයින් සමග සහ අදාළ ප්‍රදේශයේ වගකිව යුතු තිලධාරීන් සමග කළ සාකච්ඡාවලින් මෙම වාර්තාව සමන්විත චේ.

46. සහන, ප්‍රනරුත්ථාපන හා ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය. ජනවාරික ප්‍රවණ්ඩව වෙනුවෙන් පොදු සමාව. කොළඹ, සහන, ප්‍රනරුත්ථාපන හා ප්‍රතිසන්ධාන අමාත්‍යාංශය. 2004. කොළඹ, ගස්ට්‍රෝ ඉම්ප්‍රෙෂන්ස් (පුද්) සමාගම. පිටු 10.

අන්තර්ගතය

1983 ජ්‍යෙනි මාසය තුළ දී ද්‍රව්‍ය ජනතාවට විරැද්‍යාව ක්‍රියාත්මක වූ ජනවාරික ගැටුම ශ්‍රී ලංකාවට ඉතා විනාශකාරී ප්‍රතිඵ්‍යුතු ගෙන දුන් බෙදවාවකයි. මෙම සිදුවීම හේතුවෙන්,

රට අදාළ කාලවකවානුවේ දී හා ඉත්පසුවත් ඒ මගින් සිදු වූ හානි අති බිභිසුණු ජ්‍යෙෂ්ඨ ය. ජ්‍යෙෂ්ඨ හානි සහ දේපල හානි ඒ අතර මුල්තැන ගත් අතර, මෙයට පෙර කිසිදු දිනයක එවැනි දරුණු සිදුවීම් මෙරට සිදු වී නැත.

1981 සිට 1984 දක්වා වූ කාලය තුළ සිදු වූ වාර්ශික ගැටුම් හා ඒ හා සම්බන්ධයෙන් ඇති වූ විනාශකාරී සිද්ධීන් ගැන පැහැදිලිව, කත්ත්වාකාරයෙන් සොයා බලා වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීමට ජනාධිපතිතිය විසින් ත්‍රිපුද්ගල සත්‍ය ගවේෂණාත්මක කොමිෂමක් 2001 වසරේ දී පත් කරනු ලැබේ ය. එම කොමිෂම මගින් හඳුනාගෙන, නිරදේශ කරන දැ පුද්ගලයන්ට වන්දී පුදානය සිදු විය. 1983 කළ ජුලියේ 21 වෙනි සංවත්සරය වෙනුවෙන් 2004-07-23 දින කොළඹ ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ දී පැවති වන්දී පුදානයේ දී එවකට ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපති වනදිකා බණ්ඩාරනායක කුමාරතුංග පැවැත් වූ දේශනය මෙම කෘතියට අඩංගු වේ.

47. ඩියස්, විජේ. වර්ගවාදී යුද්ධයට 25 වසරක්. කොළඹ, කමිකරු මාවත ප්‍රකාශකයෝ. 2000. කොළඹ, ප්‍රින්ට් ඇන්ඩ් ප්‍රින්ට් ගුරික්ස්. පිටු 192.

ISSN: 955-9123-60-2.

අන්තර්ගතය

මෙම කෘතියේ සඳහන් කරුණු, 1997 වසරේ කමිකරු මාවත ප්‍රවත් පතෙහි ලිපි මාලාවක් ලෙස පල වූවකි. එවක වන විට 25 අවුරුද්දක් තිස්සේ සූදානම් කෙරුණු, දියත් කෙරුණු හා උගු කෙරුණු දෙමළ විරෝධී වර්ගවාදී යුද්ධයේ තතු පැහැදිලි කිරීම මෙම ලිපි මාලාවේ අරමුණ විය. මෙම කෘතියට ඇතුළු වන්නේ යුද්ධයේ මුල් වසර 15 තුළ එනම් 1987 දක්වා සිදුවූ වර්ධනයන් පිළිබඳ විමර්ශනයයි.

48. සාම්නාදන්, විමල්. ජනවාරික ප්‍රශ්නය සහ යුද්ධය: දෙමළ නවකතාවේ පිළිබුව. කොළඹ, එස්. ගොඩගේ ප්‍රකාශකයෝ. 2002. නුගේගොඩ, පියසිරි ප්‍රින්ට් සිස්ටම්ස්. පිටු 190.

ISSN: 955-20-5365-X.

අන්තර්ගතය

දෙමළ නවකතා තුළ ජන වාර්ශික ප්‍රශ්නය සහ යුද්ධය පිළිබුව වන ආකාරය පිළිබඳව විමසීමක යෙදීම මෙම කෘතියේ අරමුණයි. එබැවින් මෙය දෙමළ නවකතාවත්, යුද්ධය සහ ජන වාරික ප්‍රශ්නය කේත්ද කරගත් කියවීමකට ලක් කිරීමක් ලෙස සඳහන් කළ යුතු ය.

මක් නිසාද යන්, අදාල තවකතාව සතුව පවතින සාහිත්‍යමය ලක්ෂණ පිළිබඳව හෝ කලාත්මක අගය පිළිබඳව හෝ මෙහි දී අවධානය ගොමු නොකරන බැවිනි. යුද්ධය සහ ජන වාර්ගික ප්‍රශ්නයන් ඒ ආශ්‍රිත සිදුවේම පිළිබඳවත් දෙමළ සමාජයේ පවතින බහුවිධ දාශ්‍යීන්, ප්‍රවණතා සහ මතවාදයන් පිළිබඳව යම් අවබෝධයක් සිංහල හාඡක සමාජයට ලබා දීමත්, ඒ තුළින් දෙමළ සමාජයේ මෙතෙක් අනාචරණය නොවූ ප්‍රදේශයන් කෙරෙහි ප්‍රබල ආලෝක ධාරාවක් එල්ල කිරීමක් මෙම කෘතිය තුළින් සිදු කෙරෙයි. එමත් ම අසඳුවැසියාගේ කැටපනේ සටහන් වී ඇති කම පිළිබඳව ද සිංහල හාඡක සමාජයට මේ මගින් අවබෝධයක් ලැබෙනු ඇත. මෙහි සඳහන් වන ඒ ඒ විෂයන් පිළිබඳ කරුණු සඳහන් කිරීමේ දී මුලානු වශයෙන් හෝ උප්‍රටා දැක්වීම වශයෙන් හෝ කරුණු ඉදිරිපත් කළ හැකි ගාස්ත්‍රිය හෝ වෙනත් පොත් පත් සහ ප්‍රකාශන කොතෙක් තිබුණු ද, ඒවා හාවිතා නොකර තවකතා ආගුයෙන් ම පමණක් අදාල කරුණු දැක්වීම සිදු කරන ලද්දේ මෙහි දී ඩුඟ තවකතාකරුවන්ගේ දාශ්‍යීන්, මතවාදයන් පමණක් අඩංගු විය යුතුය යන අදහසිනි.

ජනවාරික ප්‍රශ්නය යුද්ධයක් බවට පන් කළ පශ්චාත්-යටත් විෂිත රාජ්‍ය ක්‍රියා මාරුග, ජන වාර්ගික ප්‍රශ්නය සහ යුද්ධය ආශ්‍රිත දේශපාලන ව්‍යාපෘති, යුද්ධයෙන් පරිපිශේෂ දීමළ සමාජය: යුද්ධය සහ ජන වාර්ගික ප්‍රශ්නය ආශ්‍රිත දෙමළ තවකතාවේ පිළිබඳව සහ ජනවාරික ප්‍රශ්නය සහ යුද්ධය ආශ්‍රිත දෙමළ තවකතාවේ නිරුපිත සිංහල සමාජය යන මාත්‍රකා මෙම කෘතිය මස්සේ සාකච්ඡාවට බඳුන් කර ඇත.

49. තේසසියා, දේවනේසන්. සුළුතර කොටස්වල අයිතිවාසිකම් සහ සාම ක්‍රියාවලිය. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසම. කොළඹ, යුති ආචිස් (පුද්): සමාගම. පිටු 28. ISSN: 955-582-100-3.

අන්තර්ගතය

සුළුතර කොටස් යනු ජනවාරික වශයෙන් පමණක් නොවන අතර, විවිධ දේශපාලන මත ප්‍රකාශ කරන දේශපාලන පක්ෂ ද එයට ඇතුළත් වෙයි. සියලු වර්ගවල සුළුතර කොටස්වලට අයිතිවාසිකම් වැදගත් ය. දිවයින් සැම කොටසක ම පුරුණ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අයිතිවාසිකම් සහ නන්වැදැරුම් නිදහස තැබුත ස්ථාපනය කරන තුරු සමානාත්මකාවය ඇති වන්නේ තැත.

දෙමළ ජනයාට විශේෂයෙන් බලපා ඇති රටක් නැති කම වූ කළේ මානව අයිතිවාසිකම් පුරුණ වශයෙන් අහිමි කිරීමක් වන අතර එය ඉවත් කළ යුතු ය. මානව අයිතිවාසිකම් බෙදා වෙන් කළ නොහැකි අතර ඒවා සාමයෙන්

සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අධිකිවාසිකම්වලින් සහ නන්වැදුරුම් තිදහසන් වෙත් කළ නොහැක. මේවා ජනතාවගෙන් කිසියම් කොටසකට අනිම් කළහොත් සියල් දෙනාටම එයින් බලපැමි ඇති වෙයි. උතුරු තැගෙනහිර සිටින හෝ එහි යන කිසිවෙකුටත් එහි සිදු වී තිබෙන ප්‍රබල වෙනස්කම් නොදැක සිටීමට නොප්‍රභාවන.

මෙම කාතිය තුළින් සාකච්ඡා වන්නේ උතුරු තැගෙනහිර දෙපළාතේ සිදු වී තිබෙන මානව අධිකිවාසිකම් කඩ්ටිම පිළිබඳ සහ විශේෂයෙන් පුද්දය, සාමය උදා කරගැනීම සහ දෙමළ ජනතාවට සිදු වී ඇති අසාධාරණයන් පිළිබඳවයි.

50. පක්ෂීන්සීහ, මඩිනේ මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේ. දමිලයන්ට අසාධාරණයක් කර තැත. කොළඹ, ධර්ම විජය සමාගම. 1979. කොළඹ, ප්‍රසාද් මුද්‍රණාලය. පිටු 69.

අන්තර්ගතය

සිංහලයන් සහ උතුරු තැගෙනහිර වාසය කරන දුම්ල ජනයා එකම ජාතියකට අයන් වෙති. සිංහල සහ දෙමළ යනු ජාති දෙකක් නොව එකම ජාතිය කි. වර්ගවාදී දේශපාලන පක්ෂ විසින් සිංහල සහ දෙමළ යනු ජාති දෙකක් බව රටට එත්තු ගන්වා ජාතින් අතර මිතුත්වය දෙකඩ කර හේදහින්න කරවීම සිදු කර ඇත. මෙම කුඩා ගුන්ථය ප්‍රකාශයට පත් කරන්නේ සත්‍ය ඉස්මතු කර බුද්ධිමත් සිංහල සහ දුව්‍යිඛ ජනතාවට ඇති තතු වටහා දීම පිණිසයි.

51. නිඟාන්ත ඒවා. ඒ. ඒ. දෙමළ ර්‍යාම් විමුක්ති කොට් සංවිධානයේ ජාත්‍යන්තර භූමිකාව සහ ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිවාරය පිළිබඳ විවේචනාත්මක ඇගයීමක් (1983- 2001). 2004. පිටු 211.

අන්තර්ගතය

සමස්තයක් ලෙස දෙමළ ර්‍යාම් විමුක්ති කොට් සංවිධානය LTTE සංවිධානයේ ජාත්‍යන්තර භූමිකාවට ප්‍රතිවාර ලෙස ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ ක්‍රියා මාර්ගයන් මිගු ප්‍රතිඵල ලැබූ බව කිව හැකි ය. එනම් ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිවාරය මුළුමනින් ම සාර්ථක හෝ අසාර්ථක නොවූ බවයි. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවට මුළුමනින් ම සාර්ථක ප්‍රතිවාරයක් ලැබිය නොහැකි වුයේ LTTE සංවිධානය විසින් පවත්වා ගෙන යන අරගලයට උතුරු සහ තැගෙනහිර ජීවත් වන දෙමළ ජනයාගේ සහ සිය රටින් බාහිර වශයෙන් ජීවත් වන දෙමළ ප්‍රජාවේ සහාය හිමි වීමත් පුද්ධමය සහ පුද්ධමය නොවන විධි කුම ඕස්සේ සාර්ථක ප්‍රතිවාරයක් දැක්වීමට අසමත් වූ නිසා ය.

1983-2001 කාල පරිවිණ්දය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ දෙමළ ර්‍යාම් විමුක්ති කොට් සංවිධානයේ ජාත්‍යන්තර භූමිකාව සහ ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිචාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයකට ලක් කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනය අවසන් කරන අවස්ථාව වන විට LTTE සංවිධානය සහ ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව අතර මාස 22ක සටන් විරාමයක් සහ වට කිහිපයකින් සමන්වීත වුණු සාකච්ඡා ක්‍රියාදාමයක් ද ඇරැණු තිබුණු බැවින් 2002 සහ 2003 වර්ෂවල සිදු වු වර්ධනයන් ද එයට ඇතුළු කර ඇත.

52. ශ්‍රී ලංකා නීතියේ සංගමය. අභ්‍යන්තර අවතැන්වුවන් සඳහා නීති අත්පෙළාත. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා නීතියේ සංගමය. 2002. කොළඹ, ග්ලොබ් ප්‍රින්ටින් වර්කස්. පිටු 46.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලාංකික ජනගහනයෙන් 800,000කට ආසන්න පිරිසක් අභ්‍යන්තරීකව අවතැන් වී ඇති බව ගණන් බලා ඇති අතර ඔවුන්ගෙන් සමහරෝක් දුකෙයක පමණ කාලයක් තිස්සේ පුබ සාධන මධ්‍යස්ථානවල වෙසෙති. අවතැන් වීම හේතු කොටගෙන මොවුනු උප්පැන්න සහතික, හැඳුනුම්පත්, ගමන් අවසර පත්, අධ්‍යාපන සහතික ආදිය ලබා ගැනීමේ දී නීතිමය ගැටුවලට මුහුණ දෙති. ලියකියවිලි තොමැති වීම ඇතැම් විට අත්අංශවලට ගැනීම් හා රඳවා තබා ගැනීම්වලට ද හේතු වේ. මෙම පෙන් පිළිව අවතැන්වුවන්ට අවශ්‍ය වන ලියකියවිලි සකස් කරගන්නා ආකාරය පිළිබඳ මූලික මග පෙන්වීමක් සපයයි.

53. Conciliation Resources. සාමය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර විවරණය: සම්මුතිය: ශ්‍රී ලංකාවේ යුද්ධය සහ සාකච්ඡා. ලන්ඩන්, Conciliation Resources. 1998. කොළඹ, ගුණරත්න ඕග්සේට් ලිමිටඩ්. පිටු 98.

අන්තර්ගතය

නිදහසේ සිට ගෙවී ගිය වසර පනහ තුළ, ශ්‍රී ලංකාව ජනවාරිකි / ජාතික අරගලයකින් ඉරිතලා ගිය අතර එය 1983 දී සංග්‍රාමයක් බවට පත් විය. ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුව සහ දුම්ල ර්‍යාම් විමුක්ති කොට් සංවිධානය විසින් නායකත්වය දෙනු ලබන සන්නද්ධ භම්දා බලෘතී දෙකක් සටන් වැදෙන මෙම සංග්‍රාමය විශේෂයෙන් ම, දුම්ල බහුතරයක් වාසය කරන උතුරු නැගෙනහිර ඇතුළු ශ්‍රී ලාංකිකයන් දස ලක්ෂ ගණනාකගේ ජීවීත අනතුරෙහි හෙළා ඇත. මෙම කෘතියේ අඩංගු ලිපි තුළින් එම සන්නද්ධ අරගලය පිළිබඳව සහ එයින් පිඩාවට පත් ජනතාව පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය කරනු ලබයි. කෘතියේ අඩංගු ලිපි වන්නේ. මෙත්තිහාසික අන්තර්ගතය, වෙනසකර එකගතතාව:

ශ්‍රී ලංකාවේ පුද්ධය සහ සාමය උමදසා ආණ්ඩුවේ උපාය ක්‍රම 1994- 1998, අසිරි කාල පරිවිෂේෂය: ශ්‍රී ලංකාවේ සන්නද්ධ අරගලය විසඳීම උදෙසා වන ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රයත්නය, ස්වයං නිශ්චය- ලංකා දීමිල දූෂ්තක්, ජනප්‍රිය මුදු දහම, දේශපාලනය සහ ජනවාර්ගික ගැටළුව, දීමිල අනන්තතාවය හා ප්‍රාර්ථනා සහ ජනවාර්ගික අර්බුදයේ ප්‍රධාන ඡූමිකා යනුවෙන් නම් කර ඇත.

54. ගුණවර්ධන, වන්ද්සේකර සිරිල්. ලංජුජා. තුගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශකයෝ. 2003. කොළඹ, සමයවර්ධන ප්‍රතිච්ඡල. පිටු 200. ISBN 955-573-260-4.

අන්තර්ගතය

තස්සීමා නස්ටීන් නැමැති බංග්ලාදේශ ලේඛිකාව විසින් බෙංගාලි බසින් ලියන ලද බලප්තාඩ නැමැති ගුන්පයේ සිංහල පරිවර්තනයයි.

1992 දෙසැම්බර් හය වැනි දින අයෝධ්‍යාවේ "බාබිර මස්ජ්ද" මුස්ලිම දේශපාලනය විනාශ කිරීමේ සිද්ධිය සමග බලප්තාඩ ලිඛීම කතුවරිය ආරම්භ කර ඇත. බංග්ලාදේශයේ සුළු ජාතික ආගමික කණ්ඩායමක් වන හින්දුන්ට, මුස්ලිම්වරුන් විසින් තදබල ලෙස හිරිහැර කිරීම මුල්කොට ගෙන මෙම කාතිය රවනා කර ඇත. 1993 දී මෙම ගුන්පය බංග්ලාදේශයේ දී මුදුණය කර ඇත. එයින් මාස 05කට පසු මෙම කාතිය එරට තහනම් කළ අතර කතුවරියට ජීවිතාරක්ෂාව පතා මව රටෙන් ඉවත් වන්නට සිදු විය.

කතුවරියගේ මනසින් ගොඩනගාගත් කතා වස්තුවක් ලෙස මෙය ඉදිරිපත් කරන අතර, මෙහි වරින කිසි ලෙසකින් දැනට ජ්‍රේත් වන හෝ මියගිය අය වෙත සබඳ කමත් නැත. එහෙත් මෙම කාතිය සිද්ධියක් මධුර මතෙන්හර ආකාරයෙන් විස්තර කරන ප්‍රබන්ධ නවකතාවක් නොව, සත්‍ය එතිනායික සිද්ධින් හා සංඛ්‍යාලේඛන ගණනාවක්ම වගකීමකින් ඉදිරිපත් කර ඇති වාර්තාමය නවකතාවකි. බිංකොක්තාඩ, බෘජස්කර බාගේස්ඩ, බැහෙරරු බාගේස්ඩ සහ බැංලනිඩ (අවමානය) යන මුලාගුවලින් ද බංග්ලාදේශයේ ජාතිවාදී හෙළා ඇකීම් පිළිබඳ කරුණු සඳහන් ලේඛන සහ පර්ශ්ද වාර්තා යන ලිපි ලේඛනවලින් මෙම කාතිය සඳහා කරුණු ලබා ගෙන ඇත. බොහෝ ස්ථාන නාම, පුදේශ නාම සහ සිද්ධින් එලෙසින් ම දක්වා ඇත.

ආගමික මූලධර්ම වාදය නැමැති වසංගතය බංග්ලාදේශයට පමණක් සිමා ව්‍යවක් නොවේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමික අන්තවාදීන් මෙම කාතිය ලංකාව තුළ ද තහනම් කරන ලෙස ඉංග්ලා සිටිනු ලැබේය. "බලප්තාඩ" බංග්ලාදේශයේ හින්දුන් මුහුණ දෙන

ගැටුවක් පමණක් නොව අර්ථ විරහිත දාමරික කම්වලට ගොඳුරු වන කාගේත් කතාවක් ලෙස පිළිගත යුතුය.

2.3.3 ස්වාධාවික ආපදා නිසා අවතැන් වීම

55. මහජන සැලසුම් කොමිසම. සුනාමියෙන් පසු යළි ගොඩනැගීම සඳහා වූ මහජන සැලසුම් කොමිසම වාර්තාව 2006. කොළඹ, මහජන සැලසුම් කොමිසම. 2006. කොළඹ, සංඝා ප්‍රින්ට් හුවස්. පිටු 166.

ISBN 955-1439-01-5.

අන්තර්ගතය

ඡේවිත 40,000ක් බිලි ගත් 500,000ක ජනයා අවතැන් කළ, ඔවුන්ගේ ජ්වන මාරුග සහ දේපළ විනාඩ කළ සුනාමිය ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසයේ විශාලත ම ස්වාධාවික ව්‍යසනය බව ප්‍රති ප්‍රතා කිව් යුතු නැත. මෙහි දී විනායට පත් ජ්වන මාරුග හා දේපළ යළි ගොඩනැගීම අරහයා විවිධ රන කොටස් සහ සංවිධාන ලබා දුන් සහයෝගය හා සහභාගිත්වය අතිමහත් විය. විපතට පත් ප්‍රදේශ ප්‍රනරුත්පාපනය සඳහා ආණ්ඩුව විසින් අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියාවලිය තීරණාත්මක ප්‍රයෝග මතු කර තිබේ. මෙම ක්‍රියාවලිය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ද, ඉන් පිටත ද පැවති සමුළුවල දී ප්‍රාථමික ලෙස අධ්‍යයනය කර සහ සාකච්ඡා කර තිබේ. එමෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ජනතා අරගල සහ විරෝධතා ක්‍රියාකාරීත්වයන් ගණනාවක දී මෙම ප්‍රයෝග මතු කොට ඇත. මහජන සංවිධාන විසින් යළි ගොඩනැගීමේ ප්‍රයෝගනයන්ට ත්‍යාගයිලිව දායක වූ විවිධ රට්වලට මෙම ප්‍රයෝග පිළිබඳ තොරතුරු බෙදා හැර තිබේ. මෙම ප්‍රයෝග දැන් එක්සත් රාජධානිය, බෙල්සේම, ජ්‍රේමනිය, නෙදරුන්තය, කැනඩාව සහ නවසේලන්තය වැනි රට්වල් ගණනාවක සාකච්ඡාවට ගෙන ඇති අතර කැනඩාව වැනි රට්වල සුනාමි විපතට පත් වුවන්ට යුත්තිය සඳහා වන උද්‍යෝගය බිජි වී ඇත.

සුනාමි ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා මහජන සැලසුම් වාර්තාව තුළ ප්‍රනරුත්පාපන හා යළි ගොඩනැගීමේ දී පිළිපැදිය යුතු මුළුක ප්‍රතිපත්ති, දිගු කාලීන ගොඩනැගීම්, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්, නිවාස සහ ඉඩම් ලබා දීම සහ ස්වාධාවන් පිළිබඳ සහ මහජන කරුණු වීමසීමේ වාර්තා, ජාතික දිවර සහයෝගිතාවයේ සුනාමි ව්‍යසනයෙන් විපතට පත් වෙරළාසන්න ප්‍රජාවගේ සහ දිවර කරමාන්තයේ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වූ යෝජනාවලිය ඇතුළත් වාර්තාව, යාපනය රාජ්‍ය තොවන සංවිධාන එකතුවේ ගැටුම් පිළිබඳ ප්‍රදේශ වල සුනාමි ප්‍රතිසංස්කරණය සහ ප්‍රනරුත්පාපනය පිළිබඳ වාර්තාව සහ සුනාමියෙන් පසු ජනතාවගේ ජ්වන තත්ත්වය සෞයා බැලීමේ සංවිධාන කිහිපයක වාර්තා අඩංගු වේ.

56. මානව හිමිකම් කොමිසම් සභාවේ ආපදා සහත අධික්ෂණ ඒකකය සහ පුරා ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය. ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් සුනාම් සහත, ප්‍රතිසංස්කරණ හා පුහරුත්ථාපන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ජනතා අදහස් විමසීම පිළිබඳ වාර්තාව (2005 ජූලි-සැප්තැම්බර). කොළඹ, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන. 2005. පිටු 320.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාව කුළ සුනාමියේ බලපෑමට ලක් වුණු සියලුම ප්‍රදේශ අධ්‍යයනයට ඇතුළත් කර ඇත. සුනාම් ප්‍රදේශ යථා තත්ත්වට පත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ආපදාවට මුහුණ දුන් ජනතා සහභාගිත්වය නොමැති වීම යන කරුණු සැලකිය යුතු අඩුපාඩුවක් ලෙස හෙළි විය. එම නිසා ආපදාවට ලක් වු ප්‍රදේශවල ජනතාවගේ අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම සඳහා එම ප්‍රදේශවල ගාම තිලධාරී, දිසාපති සහ පුරාව සමග සිදු කළ අදහස් විමසීමවලින් හෙළි වන කරුණු ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයින් වෙත ලබා දීම මෙම වාර්තාවේ අරමුණයි. ආපදා ප්‍රදේශවල පවතින ගැටුණු සහ එහි වර්තමාන තත්ත්වය සහ ඒ පිළිබඳ යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

57. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනය (IPS). ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් සුනාම් ජ්වලනෝපායයන්, පෙරට ව්‍යාපාරියාන් හෝ ගොඩනගමු?. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනය. 2006. කොළඹ, සී/ස කරුණාරත්න සහ පුතුයේ. පිටු 74. ISBN 955-8708-44-5.

අන්තර්ගතය

දිලිංගකම පිටුදැකීම සහ ආපදා කළමනාකරණය, සුනාමියෙන් පසු ජ්වලනෝපායයන් යළි පණ ගැනීම්වල පවත්නා වැඩසටහන්වල හිඩිස් හඳුනා ගැනීම සහ පුරා මට්ටමින් ජ්වලනෝපාය සංවර්ධනය කර ගැනීම පිළිස සුනාම් ආධාර බෙදා දීම පිළිබඳ තොරතුරු අඩංගු වේ.

58. විකුමරත්න, ධර්මන්. ආපදා වාර්තාකරණය: මාධ්‍යවේදී පුහුණු අත්පොත. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර: ශ්‍රී ලංකා පාරිසරික ජනමාධ්‍යවේදී පර්ශ්‍යය (SLEJF). 2005. කොට්ඨාස, සිගේරා එන්ටරුප්‍රිසස්. පිටු 104. ISBN 955- 9161-46- 6.

අන්තර්ගතය

පරිසර අයිතිවාසිකම් සහ ආපදාවන්ට ගොදුරු වූ ජනතාවගේ අයිතිවාසිකම් ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනුයේ මාධ්‍යවේදීන් තිවැරදි තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සහ යහපත් සන්නිවේදනය සඳහා මාධ්‍ය භාවිතා කළහොත් පමණි.

පාරිසරික අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කරමින් යථාර්ථවාදී කාලීන සහ තිබැඳී තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට ස්වාධාවික ආපදා වාර්තාකරණයේ නිරත වන මාධ්‍යවේදීන් කුටු කරන්නේ කෙසේද? යන්න සහ ඒ සඳහා අවස්ථාව ලබා ගන්නේ කෙසේද? යන්න මෙම ගුන්පය මගින් පැහැදිලි කර දී ඇත. මාධ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ නිපුණ සියලු පාර්ශ්වයන් වෙත ආපදා වාර්තාකරණය පිළිබඳ සංක්ලේෂය හඳුන්වා දීම, සංවාදයක් ගොඩනැගීම, ක්‍රියාකාරී වීමට අවස්ථාව වැඩි වැඩියෙන් විවර කර දීම මෙම ගුන්පයේ ප්‍රධාන අරමුණකි.

ආපදා පිළිබඳ අවබෝධය ප්‍රවර්ධනය සඳහා මෙම ගුන්පය මාඟැගි පිටුවහලක් වන අතර එය ඒ පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන සැමට අත්පොතක් ද වනු ඇත.

2.4 ආබාධිත පුද්ගලයන්

59. මෙන්ඩිස්, පද්ම් මී. ආබාධිතතාවයන් ඇති පුද්ගලයින්ගේ පුනරුත්ථාපනය-ප්‍රජාව තුළ සම අයිතිවාසිකම් ලබා දීම පිළිබඳ අත්පොත. කොළඹ, කාන්තා අහිවැද්ධී හා සමාජ සුබ සාධන අමාත්‍යාංශය. 1981. කොළඹ, විජය නිෂ්පාදකයෝ. පිටු 568.

අන්තර්ගතය

ආබාධිත පුද්ගලයන් හට කිසියම් අසාධාරණයක් සිදුවීමට ඇති සියලු ඉඩකඩ මග හැරවීමත්, මුවන්ගේ පුර්ණ හැකියාවන් අවබෝධ කර ගැනීමට මග පාදන වැඩසටහන් හඳුන්වා දීමත් මෙම අත්පොත මගින් බලාපොරොත්තු වී ඇත. සමානාත්මකවයේ නාමයෙන් ජනතා අපේක්ෂාවන් හා සිතම් පැතුම් අගය කරමින් ආබාධිත හා එසේ නොවන සැම කෙනෙකුටම රටේ සංවර්ධනයට අත හිත දීමට මග සලසම්න් කුවරුත් සමාන හැකියාවන් ඇතැයි සිතම්. එසේම ආබාධිතයන් වෙනුවෙන් ඉක්මනින් කළ යුතු අත්වයා කාරෙක් වන පුනරුත්ථාපන වැඩසටහන් දිරිගැනීමේ උදෙසා මෙම පොත සැම අතින්ම මහෝපකාරී වනු ඇත.

60. හතරුසිංහ, ලයනල්. ශ්‍රී ලංකාවේ ආබාධිත දරුවන් සඳහා විශේෂ පාසල්. කතා. 1999. අතුරුගිරිය, සුසර ඇඩ්විටිසින්. පිටු 148.

ISBN 955-95152-4-1.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආබාධිත වුවන්ගේ තත්ත්වය, ආබාධිත බව සහ රීට හේතු හා ආබාධ වැළැක්වීම පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වේ. එසේ ම විශේෂ අධ්‍යාපනය

යනු කුමක්ද? යන්න පිළිබඳ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ආධාරිත පුද්ගලයන් සඳහා වන වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති පිළිබඳ තොරතුරු මෙම කාන්තියට ඇතුළත් ය.

2.5 සංස්කෘතිය / කුලය හෝ සමාජ වෙනස්කම් තිසා ජීවාවට පත්වීම

61. කරුණාරත්න, බේවිඩ්. එදා හෙළ දිව. තොළඹ, එම්. ඩී. ගණසේන සහ සමාගම. 1959. පිටු 385.

අන්තර්ගතය

ත්‍රි.ව. 1660 අප්‍රේල් මස 04 වැනි දින ලංකාවට ගොඩ බැස ඇති රොබට් නොක්ස් නම් ඉංග්‍රීස් ජාතික නැවියා, ලංකාවේ ව්‍යාපය කළ විසි වසර තුළ ශ්‍රී ලංකාව හා එහි ජනතාවත්, ප්‍රජා පාලන කුමයන් සම්බන්ධයන් දැනගත් විස්තර හා ස්වකිය ජීවිත විත්තිය මෙම ගුන්ථය කුළින් අනාවරණය කර ඇත. 1679 සැප්තැම්බර් මස ලංකාවේ සිර හාරයෙන් ගැලවී සිය රට පළා යන අතරතුර දී මහු මෙම ගුන්ථය රවනා කොට ඇත. ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයන් විදේශීය වාර්තාකාරයෙකු විසින් කරන ලද දිර්සතම සහ විශිෂ්ටිතම විස්තරයක් ලෙස මෙම ගුන්ථය හැඳින්විය හැක. පුරාතන ලංකාවේ සිරින් විරිත්, ඇදුම් පැළදුම්, කැම බීම, ගති ගණ, ආගම ධර්මය හා හාජාව ආදී විවිධ කරුණුත් විශේෂයන් කන්ද උචිරට ප්‍රජා පාලන කුම සම්බන්ධයන් අගනා කරුණු රසක් අනාවරණය කරනු ලබයි.

එදා හෙළ දිව ගුන්ථයේ 20 පරිවිශේෂයේ සිංහලයන්ගේ කුල හේදය සහ ඒ හා සම්බන්ධව පැවැති රාජ්‍ය පාලන කුමය සහ සමාජ කුමය පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය කරනු ලබයි.

62. සිල්වා, කාලිංග මියුබර්. කුලය, පංතිය සහ ලංකාවේ සමාජ ගැටුම්. බොරලැස්ගමුව, සී/ස (පෙෂ 4) විසිදුණු. 2005. බොරලැස්ගමුව, සිදේවි ඕග්සේවි. පිටු 177. ISBN 955-9170-76-7.

අන්තර්ගතය

ලංකා සමාජයේ විවිධ ගැටුව සහ හැල හැඳුවීම් බොහෝමයක් සඳහා සමාජ අසමානතාව සූජුව හෝ වකුව බැඳී පවතී. අපරාධ හෝ වේවා, මතට ඇබැඩිය හෝ වේවා, තරුණ ප්‍රව්‍යීඩිත්වය හෝ වේවා, මතජන අරක්ෂාවට ඇති තර්ජන හෝ වේවා බැඳු බැල්මට එකිනෙක හා අසම්බන්ධ වූ මෙම ගැටුව යා කරන එක් ඩුයක් අප සමාජයේ ඇත්තම්, එය සමාජ අසමානත්වය සහ සමාජ අසාධාරණත්වය හා බැඳුණු විෂයබඳ සහ මතෙක්මය තත්ත්වයන්

ලෙස හඳුනාගත හැකිය. ලංකා සමාජයට ආවේණික එම සමාජ අසමානතාවයන් හා සමාජ අසාධාරණයන්ගේ ස්වාභාවය පදනම සහ ප්‍රවණතා ගැඹුරින් විමසීම මෙම කාස්ථීය කානියේ අරමුණයි.

63. එපිටවත්ත, සෙනෙවි. සමාජය කියවීම 2 (සංස්කෘතිය, ආගම, මානවාදය, ජාතිකත්වය, දුප්පත්කම). මහරගම, ශී/ස සැබුමිනර්ඩ් ලේක් (පොද්ගලික) සමාගම. 2006. මහරගම, තරංජ පින්ටිස්. පිටු 209.

ISBN 955-113-60-6.

අන්තර්ගතය

මිනිසුන් මිනිසුන් සමග සමාන කිරීමටත්, එමෙන් ම මිනිසුන් මිනිසුන්ගෙන් බෙදා වෙන් කර ගැනීමටත් හේතු පාදක කරගත ඇත්තේ ස්ථී පුරුෂ බව, ඇති නැති බව, ජාතිය, ආගම, කුලය. සංස්කෘතිය, හා පවුල සම්බන්ධ ක්‍රියාවලියන් සහ ආකල්ප යනාදිය යි. ලෝකය සහ සමාජය යන සාධක පිළිබඳ යට් ද්රේශනයන් ඇති කර ගැනීම සඳහා මෙම තේමා පිළිබඳව ගැඹුරින් සිතා බැලීම වර්තමාන සමාජයේ මූලික අවශ්‍යතාවයක් ලෙස පවතියි. සමාජය කියවීම සඳහා මූලින්ම තේරුම් ගත යුත්තේ සමාජ බලවේග, සමාජ ක්‍රියාවලි සහ සමාජ ඒකකයන් ය.

ජනවාරික අරුබුදය, ආර්ථික අරුබුදය සමාජයේ පවතින අසහනකාරී බව සහ සංස්කෘතික අරුබුද නිතර පෙනෙන විටත්, ඇසෙන විටත්, දැනෙන විටත් සමාජය පිළිබඳ මෙවැනි විශ්ලේෂණයක් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඇති ව්‍යුතු බව කතුවරයාගේ අදහසයි. මෙම සාපකාරී බලවේග යම් තරමකට හෝ අප අතරින් ඉවත් කිරීම කළ හැකිකේ සමාජය කියවා බලා, තේරුම් ගැනීමෙන් පමණි. ඒ සඳහා මෙම කානිය හේතු පාදක වනු ඇත.

64. අමරසේකර, දයා. ශ්‍රී ලංකා සමාජය, සමාජ විද්‍යාත්මක විමසුමක්. වරකාපොල, ආරිය ප්‍රකාශකයෝ. 1988. දිවුලපිටිය, සරස්වති මුද්‍රණ. පිටු 138. ISBN 955-553-011-4.

අන්තර්ගතය

මෙම කානිය ශ්‍රී ලංකා සමාජය පිළිබඳව කරනු ලැබූ සමාජ විද්‍යාත්මක අවලෝකනයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙම කානිය සැබැවීන්ම අප ගැනම කරන සරල විවරණාත්මක හැදින්වීමකි.

ශ්‍රී ලංකා සමාජයේ කුලය පිළිබඳ විමර්ශනයක්, නව ගොවී ජනපදවල සමාජ ගැටල්, සමාජ වෙනස්වීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජානුයෝගන රටා, ශ්‍රී ලංකාවේ ජන සංඛ්‍යා වර්ධනය, ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ප්‍රක්ෂන සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දිලිඳුකම යන ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ මෙම කානියෙහි කරුණු සඳහන් වේ.

65. අයිවන්. වික්ටර්. නිදහස ජාතික ඒකාගුතාව හා දේශපාලනයේ පැවුල් පොරය. රත්මලාන, නන්දන මාරසිංහ අනුස්මරණ ගුන්ප ප්‍රකාශන පදනම. 1999. රත්මලාන, පින්ටි ඉන්. පිටු 255.

අන්තර්ගතය

මෙම කාතියට මූලික දේශපාලන වැදගත්කමක් ඇති රචනා තුනක් ඇතුළත් ය. පළමු රචනයෙන් ජාතික ඒකාගුතාව පිළිබඳ ගැටළුව ඉන්දියාවේ හා ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාර ආගුණයෙන් සලකා බලන්නකි. පකිස්ථානය වශයෙන් රටෙන් කොටසක් වෙන් වීම වළක්වා ගැනීමට අසමත්වුවත් ඉන්දියාව වශයෙන් ඉතිරි වූ කොටසේ වර්ගය, ආගම, හා ප්‍රාග්ධනය මත පැවැති බෙදීම් තුනී කරමින් ඒ බෙදීම් තුළ සිරි සියලු දෙනා එකතු කොට අනිනව ඉන්දියානු ජාතියක් ඇති කර දීමට ඉන්දියාවේ ජාතික නිදහස් අරගලය සමත් විය.

ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ සලකා බලන විට, නිදහස දිනා ගැනීමට සමත් වූවත් ඉන්දියාවේ මෙන් වර්ගය, ආගම, හා ප්‍රාග්ධනය මත පැවැති බෙදීම් තුනී කරමින් ඒ බෙදීම් තුළ සිරි සියලු දෙනා එකතු කොට අනිනව ශ්‍රී ලංකික ජාතියක් තැනීමට ලංකාවේ ජාතික නිදහස් ව්‍යාපාරය අසමත් විය. ඉන්දියාවට වෙනස්ව එය ලංකාවේ එසේ වූවෙන් ඇයිද යන ප්‍රශ්නය පළමු රචනයෙන් සලකා බලා ඇත.

මෙහි එන දෙවන රචනයෙන් පැරණි වැඩවසම් ක්‍රමයෙන් ඉතිරි වී පවත්නා කුලය මත පදනම් වූ උස් පහත් බව ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනය කෙරෙහි බලපා ඇති ආකාරය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ඒකාධිකාරය පවරා ගෙන සිටින ප්‍රධාන පැවුල් සංගම් දෙකක් අතර එම උස් පහත් හේදය බලපා තිබෙන ආකාරයන් නැවත ඒ දෙපිරිසම කුල හේදය අහෝසි කිරීම පිණිස එලදායී කිසිවක් තොකොට සිය දේශපාලන බල ව්‍යාපාති ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා කුල හේදය ප්‍රයෝගනයට ගනිමින් තිබෙන ආකාරයන් විග්‍රහ කෙරේ. තුන් වැනි රචනයේදී එස්. බිඛ්. අර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මහතාගේ දේශපාලන කාර්යභාරය පිළිබඳ අවංක ඇගයීමක් කිරීමට උත්සාහ දරා ඇත.

2.6 කමිකරුවන්/ වෘත්තිකයන් සහ ආදායම් උපයන්නන්

66. සරත්, ලයනල්. ශ්‍රී ලංකාවේ කමිකරු පාති අරගලය. (මැත යුගයේ කතා ප්‍රවත්). කොළඹ, ලංකා වෘත්තිය සම්ති සම්මේලනය. කොළඹ, මහජන මුද්‍රණාලය. පිටු 172.

අන්තර්ගතය

1933 සිට 1945 දක්වා දක්වා කාල පරාසය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වුණු කම්කරු අරගල පිළිබඳ තොරතුරු අධිංග වේ. එහෙත් කාන්තියේ පිටිපූම සහ පායිකායාගේ දැනුම වර්ධනය සඳහා 1893 සිට 1933 දක්වා කාල පරාසය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ කම්කරු පංති අරගලය සහ වෘත්තිය සම්ති ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ තොරතුරු සඳහා කර ඇත. ඒ සඳහා කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ මිහාචාර්ය කුමාර ජයවර්ධනගේ, ශ්‍රී ලංකාවේ කම්කරු ව්‍යාපාරයේ නැගීම, නම් පරුයේෂණ කාන්තිය පාදක කරගෙන ඇත. එතුම්යගේ නිබන්ධනයට ඇතුළත් තොරතුරු ඇතැම් මුලාශ්‍රමය කරුණු ද එම සාරාංශයට ඇතුළත් කර ඇත. පොන් අවසාන තොටස ලංකා කම්කරු සම්ති සම්මේලනය සහ ලංකා කොමියුනිස්ට්‍ර් පක්ෂය මගින් මෙහෙයවන ලද ප්‍රධාන කම්කරු අරගලවලට පමණක් සීමා කර ඇත.

67. ලියනගේ, ජයන්ත. පරිසර සංරක්ෂණය සහ ජනමාධ්‍ය (කටුනායක ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කළාපයේ පරිසර දුෂ්‍යණය සහ ජනමාධ්‍ය සම්ක්ෂණය). කොළඹ, ජ්‍යෙෂ්ඨ සහ පරිසරය සුරක්ෂිත සංවිධානය. 1991. පිටු 38.

අන්තර්ගතය

නිදහස් වෙළෙද කළාපය බිජි විම නිසා කටුනායක ප්‍රදේශයේ සිදු වී තිබෙන පාරිසරික විනායය සහ එම ප්‍රදේශවල වෙශෙන ජනතාවගේ දෙනික ජ්‍යෙනය පවත්වාගෙන යාමට එමගින් සිදු වූ බාධාවන් සහ හානිදායක තත්ත්වයන් මෙම ග්‍රන්ථය මගින් අනාවරණය කරයි. නිදහස් වෙළෙද කළාපය ආරම්භ කිරීමට පෙර සහ ආරම්භ කිරීමෙන් පසු යුගය සංසන්දනය කරමින් බහු ජාතික සමාගම් දිශිදු රටවල් තුළ තම වෙළෙද ඒකාධිකාරය පනවන ආකාරය පෙන්වුම් කර ඇත. එයට අමතරව විරතියාව සහ දිරිප්‍රතාවය හේතු කරගෙන ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවලින් පැමිණ නිදහස් වෙළෙද කළාපයේ සේවය කරන තරුණ තරුණීයන්ගේ දෙනික ජ්‍යෙන තත්ත්වය සහ මුළුන් මුහුණ දෙන ගැටළු සම්බන්ධව තොරතුරු හෙළි කිරීමක් සිදු කර ඇත. මුළුන් කළාපයේ සේවය සඳහා පැමිණීමට පෙර සහ පසු යුගය පිළිබඳ විමර්ශනයක් සිදු කර ඇත.

68. මාර්ග ආයතනය. ඉඩම් සහ සේවා නිපුක්තිය පිළිබඳ දේශන. කොළඹ, මාර්ග ආයතනය. 1974. කොඩුවල, තිසර මුද්‍රණාලය. පිටු 122.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනාත්මක වැඩපිළිවෙල තුළ මූලික වශයෙන් ඉතා වැදගත් කරුණු සාකච්ඡා කළ සම්මත්තුණුයකින් මෙම කාතිය සහා ලිපි තෝරා ගෙන ඇත. සම්මත්තුණුයෙහි ප්‍රධාන තේමාවන් වූයේ, දැනට වගා කෙරෙන කෙත්වලින් උපරිම ප්‍රයෝගනය ගැනෙන්ද?, වියලි කළාපයේ බ්ලාන්සාවය තෝරුම ගෙන ප්‍රයෝගනයට ගතහාත් ලංකාව සහලින් ස්වයංපෝෂිත කළ හැකිද?, බෝග විවිධාගිකරණය මගින් විශාල විශේෂ විනිමයක් ලබා ගත හැකිද? සහ දැවෙන රැකි රක්ෂා ප්‍රයෝගයට විසඳුම් මොනවාද? යන්නයි.

කාතිය තුළ අන්තර්ගත ලිපිවෙල දිරිජ වන්නේ, ග්‍රාමීය අංශය කරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කොට බලන කළ සේවා වියුක්ති ප්‍රයෝගය, වියලි කළාප සංවර්ධනයෙහි සේවා නියුක්ති විහාරය, වියලි කළාපයේ කාමි කාර්මික සංවර්ධනයේ සේවා නියුක්ති (රැකි රක්ෂා) විහාරය, කුඩා ඉඩම්වල කාෂිකරුමය සහා පරිපාලනමය සහ සංස්ථාමය අවවුතුයක්, ආදායම ස්ථායිතාව-තත්ත්වය සහ වරප්‍රසාද, ප්‍රධාන වාරීමාරුග යෝගනා කුම, කාෂිකරුම්ක පරිවර්තනය සහ රැකියා බලාපොරොත්තු, තෙත් කළාපයේ සේවා නියුක්ති විහාරය සහ බෝග නාතාංගකරණය සහ ඉන් ලැබේය හැකි ආදායම යන්නයි.

69. නවරත්න, පී. ශ්‍රී ලංකාවේ වැටුප් හා සේවා කොන්දේසි. කොළඹ, ප්‍රිඩිරිජ්-ඡ්‍රෑනට්-ස්ට්‍රේට්ටු. 1985. කොළඹ, ලේක්හුවුස් පින්වරස් ඇන්ඩ් ප්‍රඩිජ්ජ්, පිටු 152.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩ කරන ජනතාව ලක්ෂ 45 ක් ලෙස අනුමාන කරනු ලබයි. එයින් රාජ්‍ය හා පාලන සේවාවන්ට අනුබද්ධිත සේවක සංඛ්‍යාව ලක්ෂ 05ක් පමණ වේ. ඉතිරි ලක්ෂ 40 එනම් 80% ක් පමණ වැඩ කරන ජනතාවගේ වැටුප් හා සේවා කොන්දේසි විධිමත් කිරීමේ පරිපාටය පඩි පාලක ආදා පනත සහ සාප්පු හා කාර්යාල සේවක පනත මගින් සිදු කෙරේ. සේවකයන් විශාල සංඛ්‍යාවකට සහන සලසනු ලබන්නේ මෙම පනත් දෙකයි. එම පනත් දෙක පමණක් මෙම පොතට ඇතුළත් කර ඇත.

තවද ද මෙම කාතියට අන්තර්ගත වී ඇත්තේ ජාතික මට්ටමින් නියම කරනු ලබන අවම වැටුප් හා සේවා කොන්දේසින් ය. පඩි පාලක සභා නවතම සංගේධනත්, රෙගුලාසින් පඩි පාලක සභාව මගින් නිගමනය කරන ලද අවම පඩි ප්‍රමාණයන් ඇතුළත් කර ඇත. සාප්පු හා කාර්යාල පිළිබඳ නවතම සංගේධනත්, රෙගුලාසින් ඇතුළත් කර ඇත. මෙයට අමතරව ව්‍යවස්ථා

ගත දීමනා පනත් තුළ අඩංගු වැදගත් කරුණු අලලා සම්පිණේචනයක් ද ඉදිරිපත් කෙරේ.

70. ශ්‍රී ලංකා සේවක අධ්‍යාපනකාරකයින්ගේ සංගමය. වෘත්තීය සම්ති සියවස
1893-1993 ගෝකිස්ස, ශ්‍රී ලංකා සේවක අධ්‍යාපනකාරකයින්ගේ සංගමය.
1995. කැළණිය, විද්‍යාලංකාර මූල්‍යාලය. පිටු 125. ISBN 955-9360-00-0.

අන්තර්ගතය

1893-1993 ගත වර්ෂය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ වෘත්තීය සම්ති ඉතිහාසය, විකාශය සහ අත්දැකීම් පිළිබඳ තොරතුරු බිඳක් සැපයීම මෙහි අරමුණයි. සමස්ත වෘත්තීය සම්ති ක්ෂේත්‍රය තුළ දිසු වෙනස්වීම් සිදු වෙමින් පවතින අවධියක, වෘත්තීය සම්ති විසින් පසුගිය ගත වර්ෂය තුළ රටේ අනිවාද්‍යිය සඳහා ආයක වී ඇති අන්දම පිළිබඳ කෙටි සමාලෝචනයක් මෙම කෘතිය මගින් සිදු කරනු ලැබයි.

71. ගොවී ජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව. අද ගොවීයා සතු අයිතිවාසිකම් සහ වගකීම් (1979 අංක 58 දරණ ගොවී ජන සේවා පදනම). තොළඹ,
ගොවී ජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව. පිටු 10.

අන්තර්ගතය

අද ගොවීයා යනු කවරෙක්ද?, අද ගොවීයාට සලසා ඇති ආරක්ෂාව, අද ගොවීයාගේ අයිතිවාසිකම් සහ වරප්‍රසාද, අද ගොවීන් ඉටු කළ යුතු යුතුකම් සහ වගකීම් සහ ගොවීයාට සලසා ඇති ආයතනික පහසුකම් පිළිබඳ මෙම කෘතියෙන් විස්තර කර ඇත.

3. ගැටුම්, ගැටුම් නිරාකරණය සහ සාමය ගොඩනැගීම

3.1 ගැටුම් නිරාකරණය

72. ශ්‍රී ලංකා පදනම්. සමාජ ගැටුම් සහ ගැටුම් නිරාකරණය. කොළඹ, මානව අධිකිවාසිකම් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය. 1997. කොළඹ, රිතිනා ගුලීක්ස්. පිටු 90. ISBN 955-9056-10-7.

අන්තර්ගතය

ගැටුම් නිරාකරණය යන්න මැත කාලයේ අප රටේ ව්‍යවහාරයට පැමිණ තිබෙන සංකල්පය කි. විශේෂයෙන් ම, ජන වාර්ගික ගැටුම් ආශ්‍රය කොටගෙන, ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ විවිධ ප්‍රවේශයන්, විධික්‍රමයන් හා තොයෙකුත් රටවල අත්දැකීම් අප රටේ දේශපාලන වශයෙන් ප්‍රකුද්ධ පිරිසගේ අවධානයට යොමු වී තිබේ.

ශ්‍රී ලංකා පදනම් මානව අධිකිවාසිකම් අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය මැත කාලයේ දී ගැටුම් නිරාකරණ පුහුණු පාඨමාලා කිහිපයක් ම සංචිතානය කර ඇත. එම පාඨමාලාවලට සහභාගි වුණු බොහෝ අය කළ ඉල්ලීමක් අනුව ගැටුම් සහ ගැටුම් නිරාකරණය විෂය සම්බන්ධව සිංහල හාජාවෙන් මෙම පොත ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබයි.

ආරවුල් සහ ගැටුම් තේරුම් ගැනීම, ගැටුම් අවබෝධ කර ගැනීම, අවිහිංසාවාදීව ගැටුම් නිරාකරණය කිරීම, ගැටුම් නිරාකරණය කිරීමේ විවිධ ක්‍රම, ශ්‍රී ලංකාවේ ජන වාර්ගික ගැටුම්. එහි ආරම්භය සහ විකාශනය, ජන වාර්ගික ගැටුම් සම්රාගකට පත් කිරීම, ජාතිවාදීය මානාසික රෝගීයෙක් තොවේද? සහ

සාම සංස්කෘතියක් ගොඩනැගීය හැක්කේ කෙසේද? යන මාත්‍රකා යටතේ මෙම කෘතිය තුළින් අදහස් ඉදිරිපත් කර ඇත.

73. ගමගේ, කරුණාරත්න. ගැටුම් සහ ගැටුම් නිරාකරණය. කොළඹ, එස්. ගොඩගේ සහ සහෙළදරයේ. 2006. කොළඹ, වතුර මුද්‍රණාලය, පිටු 120. ISBN 955-20-9229-9.

අන්තර්ගතය

නුතන සමාජය කුළ විවිධ ආකාරයේ ගැටුම් පවතී. විශේෂයෙන් 18 වැනි සහ 19 වැනි සියවස්වලින් පසුව ඇති වූ කාර්මික විෂ්ලවයේ ප්‍රතිඵලයක්

ලෙස ගොඩනැගුත සංකීර්ණ සමාජය මධ්‍යගත කරගෙන පවතින ගැටුම් විවිධාකාරයෙන් සමාජ පැවැත්මට බාධා කරන බව කිව යුතු ය. පුද්ගල මට්ටමේ සිට දේශපාලන, සමාජ ආර්ථික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයේ පවතින ගැටුම් සමාජ සංවර්ධනයට හිතකර නොවේ. එහෙත් මෙම ගැටුම්කාරී තත්ත්ව උපාය මාර්ගික වශයෙන් සමාජයේ ප්‍රගමනය සඳහා යොදා ගත හැකි ය. ප්‍රජා සංවර්ධනය සඳහා ගැටුම් උපාය මාර්ගික වශයෙන් යොදා ගත හැකි ආකාරය මෙම කාතිය තුළින් පැහැදිලි කරනු ලබයි. ප්‍රධාන පරිවහෙද තුනක් යටතේ ගැටුම් අර්ථකථනය කිරීම, ගැටුමේ ස්වාධාවය සහ වර්ගිකරණය. ගැටුමේ කාර්යභාරය සහ ක්‍රියාවලිය සහ ගැටුම් විසඳීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැන කරුණු ඉදිරිපත් කර ඇත. ගැටුම් සහ ගැටුමේ ස්වාධාවය පිළිබඳ සමාජ විද්‍යා යූතින්ගේ අදහස් ඉදිරිපත් කරමින් ගැටුම් නිරාකරණය කිරීමේ ප්‍රධාන ඉදිරිපත් කර ඇත.

74. කරුණාදාස, බඩා. එම්. ගැටුම් නිරාකරණයට හැඳින්වීමක්. දෙහිවල, ඉමේම් ලංකා ප්‍රකාශකයේ. නුගේගොඩ, පියසිරි ප්‍රින්ටින් සිස්ටමිස්. පිටු 132. ISBN 955-9496-11-5.

අන්තර්ගතය

තරගකාරීන්වයේ සාමාන්‍යක පැන්ත විසින් අප සමාජය වෙළාගෙන ඇත. ජාතිය පිළිබඳ තීරණ ගන්නා දේශපාලයාගේ පටන් පාසල් අධ්‍යාපනය ලබන දු පුතුන් දක්වා මෙම තරගකාරීන්වයට තීරමාණයිලි අයුරින් නොව විනාශකාරී අයුරින් දායක වී ඇත. එහි නියත ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ ප්‍රව්‍යෝධකාරීන්වය විසින් මුළු සමාජය වෙළාගැනීම සි. ප්‍රව්‍යෝධකාරීන්වය මව, පියා දුව, පුතා හෝ ගුරුවරයා නොහඳුනයි. සමාජ සාරධරු හෝ මිනිසන් බව නොතකයි. එහෙයින් ම ප්‍රව්‍යෝධකාරීන්වය හිංසක හෝ අහිංසක වුව ද එය බෙහෙවින් විනාශකාරී ය. එහි ඒකායන පර්මාර්පරය ආත්මාර්පකාලීන්වයයි. නැතහෙත් ජය-පරාජය- විසඳුමයි. ජය-පරාජය විසඳුමක්, ජය-ජය විසඳුමකට පරිවර්තනය කිරීමට ගාස්ත්‍රිය විෂයක් ඇත. එය නම් ගැටුම් නිරාකරණයයි. එම විෂය පිළිබඳ දැනුමක් ලබා ගැනීම, අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත් ය.

එහි හරය වන්නේ සිත ප්‍රධාන කොටගෙන ඇති වන්නා වූ ආකල්ප හා සිතුවිලිවලින් හටගන්නා වූ විවිධ අහිලාජයන් ද ඉන් ජනිත වන්නා වූ සාමාන්‍යක ප්‍රව්‍යෝධකාරී විනාශකාරී වර්යාවන් ද වෙනස් කිරීම හා පරිවර්තනය කිරීම තුළින් තීරමාණයිලි සමාජයක් ගොඩනැනීමයි.

මෙම කෘතිය තුළින් ගැටුම් නිරාකරණය හැදින්වීම, තහායය, සංකල්පය, මැදිහත්කරණය සහ ගැටුම් විශ්ලේෂණය යන තේමා ඔස්සේ ගැටුම් සහ ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ සාකච්ඡාවට බඳුන් කර ඇත.

75. ලියනගේ, බන්දුල. ගැටුම් හා ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ බොද්ධ මතය. කතා. 2000. හෝමාගම, සෙනෙවිරත්න ප්‍රින්ටරස්. පිටු 63.
ISBN 955- 97292-1-7.

අන්තර්ගතය

අප නිරන්තරයෙන් සිතා බැලිය යුතු සලකා බැලිය යුතු ප්‍රශ්නයක් මෙහි දී සාකච්ඡා කරනු ලබයි. ගැටුම සැබැවින් ම මිනිස් මනසයෙහි මෙන් ම ගොනික පරිසරයෙහි නිරන්තරයෙන් උපදින, ඇතිවන සනාතන තත්ත්වයකි. ඒ පිළිබඳ බොහෝ අය පර්යේෂණ පවත්වා ඇත. අදහස් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඇති වීමේ ක්‍රම නැති කිරීමේ මාර්ග කොතොත් දේශනා කළ ද ගැටුම්ද එසේමය. පරිණත විග්‍රහයක් නොව ගැටුම හා ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ පහසුවෙන් කළ හැකි සිතා බලන මාර්ගකට පායකයා යොමු කිරීම මෙම කෘතියේ අරමුණයි. ගැටුම යනු කුමක්ද?, ගැටුම් වර්ගීකරණය, ගැටුම් නිරාකරණය ගැන බොද්ධ මතය සහ ගැටුම් ඇති වීමට හේතු සහ ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ මෙම කෘතිය තුළින් සාකච්ඡා කර ඇත.

76. අබේවිතම, බොරති. සේවක උපදේශන සේවය හා නිවාඩු නොගෙන වැඩිව නොපැමිණීම. මහරගම, තරංජ ප්‍රින්ටරස්. 2000. පිටු 195.
ISBN 955-95-333-3-9.

අන්තර්ගතය

සේවකයෙකුගේ හැසිරීම් රටාවල වෙනසක් ඇති වූ විට ඔහුට හේ ඇයට දුවුවම් කිරීම හෙවත් විනයානුකුල ලෙස කටයුතු කිරීමට පෙළඹීම ආයතන ප්‍රධානීන්ගේ ගතානුගතික සිරිතයි. එහෙත් අන්තර්ගතීන් අන්දමට හැසිරෙන සේවකයෙක්/ සේවිකාවක් එසේ කරන්නේ මන්දැයි සෞයා බලා මහුට/ ඇයට එම හැසිරීම වෙනස් කර ගැනීමට උදව් කිරීමට පාලකයින් පෙළඹීන්නේ කළාතුරකිනි. එවැනි උදව් කරමින් සේවකයින්ගේ මෙන් ම ආයතනයේ උන්නතිය උදෙසා උපදේශනය යොදා ගැනීම සාර්ථක ව්‍යාපාර මැතක සිට අනුගමනය කරන පිළිවෙතකි. උපදේශනය කළමනාකරුවන් විසින් ඩුරු පුරුදු විය යුත්තකි.

මෙම ගුන්ථය උපදේශන කුසලතා ගොඩනගා ගැනීම උදෙසා ආයතන ප්‍රධානීන්ට මග පෙන්වන අත්පොතකි. උපදේශනයේ අවශ්‍යතාවය ගැන

පායිකයාගේ අවධානය යොමු කරන කතුවරිය ඒ ගැන පූර්ණ හැඳින්වීමක් කර ඉත් අනතුරුව අප රටේ බරපතල ආයතනික ප්‍රශ්නයක් බවට පත් වී ඇති ප්‍රවාසීකාවය හෙවත් නිවාඩු තොගෙන සේවයට තොපැම්පීම ගැන විස්තරාත්මක විග්‍රහක යෙදෙයි.

3.1.1 ප්‍රහුණු අත්පොත් - ගැටුම් නිරාකරණය සහ ගැටුම් වාර්තාකරණය

77. දේශපාලනික සහ ගැටුම් විපරිවර්තනය පිළිබඳ ප්‍රයත්නය (Impact). ගැටුම් විපරිවර්තනය පිළිබඳ සම්පත් ගොනුව. කොළඹ, දේශපාලනික සහ ගැටුම් විපරිවර්තනය පිළිබඳ ප්‍රයත්නය. 2003. පිටු 206.

ISBN 955-8850-00-4.

අන්තර්ගතය

ප්‍රවණ්ඩකාරී ගැටුම් විපරිවර්තනය පිළිබඳ ප්‍රහුණුකරුවන්, ප්‍රහුණුවන්නන් හා පහසුකාරකයින් සඳහා අත්පොතකි. ගැටුම් හා ගැටුම් විපරිවර්තනය මහද්වීපික, කලාපීය, රාජ්‍ය හෝ සංස්කාතික කණ්ඩායම්වලට පමණක් කේත්දීය ව්‍යවක් තොවේ. ගැටුම් පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු අතර මෙන් ම සමාජයේ සියලුම ස්ථරයන්හි දී හඳුනා ගත හැකි ය. එම ගැටුම් නිර්මාණයිලිව සහ සංවර්ධනාත්මකව විසඳා ගැනීමේ කාර්යට මෙම සම්පත් ගොනුව උපකාර කර ගත හැකි ය.

78. ජ. ජා. ස. ආසියා ගැසිපික්. සාමය කරා මාවතේදී ජනවාරගික විවිධත්වය හා ගැටුම් වාර්තාකරණයට ශ්‍රී ලංකාවේ යහපත් ජනමාධ්‍ය හාවිතාව සඳහා වන සමික්ෂණය සහ මග පෙන්වීම්. කොළඹ, ජ. ජා. ස. ආසියා ගැසිපික්. 2005. පිටු 23. ISBN 955-8037-86-9.

අන්තර්ගතය

ගැටුම් වාර්තා කිරීමේ දී ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ ආකල්ප හා අත්දැකීම් සම්බන්ධයෙන් කරන ලද පර්යේෂණ මගින් සෞයා ගත් කරුණු අඩංගු වේ. මාධ්‍ය නිරික්ෂණ අභ්‍යාස දෙකක ප්‍රතිඵල එයට අයත් වේ. පළමුවැන්න මාධ්‍ය විසින් ගැටුම් ආවරණය කළ අන්දමයි. දෙවැන්න පුනාමියෙන් පසු මාධ්‍ය ක්‍රියා කළ ආකාරයයි. මාධ්‍ය ක්‍රියා කලාපය පැහැදිලි ලෙස දක්වන ගැටුම් වාර්තාකරණය පිළිබඳ සිද්ධී අධ්‍යයන වාර්තා කිහිපයක් මෙයට ඇතුළත් වේ. මෙම කෘතිය පරිගිලනය තුළින් අපගේ වාර්තාකරණයේ බලපෑම පිළිබඳ සැබැං තත්ත්වය ගැන වැදගත් පාඩම් කිහිපයක් ඉගෙනීමට ජනමාධ්‍යවේදීන්ට සහ අනෙකුත් සිවිල් ජනතාවට හැකියාවක් ලැබෙනු ඇතේ.

3.2 සුද්ධය සහ සාමය ගොඩනැගීම

79. උයන්ගොඩ, ජයදේව. ගැටුම්, ගැටුම් සමර්තය, මාධ්‍යයනය සහ සාමය ගොඩනැගීම. කොළඹ, සමාජ විද්‍යායුදින්ගේ සංගමය(SSA). 2003. නොමාගම, සි/ ස කරුණාරත්න සහ පුතුයෝ. පිටු 51.

ISBN 955-9102-61-3.

අන්තර්ගතය

ලංකාවේ ජන වාර්ගික ගැටුමට සාකච්ඡාමය විසඳුමක් ලබා ගැනීමේ අරමුණෙන් ආණ්ඩුවත්, කොට්ඨ සංවිධානයත් අතර දේශපාලන සාකච්ඡා ක්‍රියාවලියක් දැනට සිදුවෙමින් පවතී. මෙම ක්‍රියාවලිය තුන් වැනි පාර්ශ්වයක් විසින් පහසුකම් සැපයීම තුළින් ආරම්භ වුවති. ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාවද දැන් සාකච්ඡා ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ සිටිති. ඒ අතර සාකච්ඡා ක්‍රියාවලිය හා එයින් ඇති විය හැකි ප්‍රතිඵල පිළිබඳ රටේ පවතින්නේ ඉතා තියුණු විවාදයකි.

මෙම පසුබිම තුළ ගැටුම්, ගැටුම් සමර්තය, සාම සාකච්ඡා හා සාමය ගොඩනැගීම පිළිබඳ අප රටේ ඇති වන සාකච්ඡාව ගැඹුරු හා පුළුල් කිරීමේ අවශ්‍යකාවය දැඩිව මතු වී තිබේ. ඒ පිළිබඳව මහජන අවබෝධය ද ඉහළ තලයකට නැංවීම, සාමය ගොඩනැගීමේ ක්‍රියාවලියට අත්‍යවශ්‍ය ය. තියුණු දේශපාලන විද්‍යානයක් මෙන් ම, දීයුණු දේශපාලන අවබෝධයක් ද ඇති පුරවැසි පිරිසක් සිටීම රටේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා සාමය ගොඩනැගීමේ කර්තව්‍ය සාර්ථක කිරීමේ කේතුදීය සහතිකයක් වන බව අපේ විශ්වාසයයි.

මෙම ප්‍රකාශන මාලාව, සාධනීය හා ක්ලේපවත්නා සාමයක් සඳහා අප රටේ දැනට සිදුවන පරිවර්තනයට සංජුව දායක වීමට අපේක්ෂා කරන පුරවැසියන්ගේ ප්‍රජා අධ්‍යාපනයට සාමය ගොඩනැවයක් සපයනු ඇත.

පවත්නා සිවිල් යුදමය පසුබිම තුළ ගැටුම්, ගැටුම් සමර්තය, සාම සාකච්ඡා හා සාමය ගොඩනැගීම පිළිබඳව මහජන අවබෝධය ඉහළ තලයට නැංවීම මෙම කෘතියේ අරමුණයයි.

80. ගර්ක්ස්, ජේර්ජ් සහ ක්ලේම්, බාර්ටි. විවිධත්වයට ආමන්තුණය: ගැටුම හා සාමය පිළිබඳ ශ්‍රී ලාංකිය කිරීකා. හේග්, ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතා පිළිබඳ තොරුලන්ත ආයතනය (Clingendal). 2005. මහරගම, තරංජි ප්‍රින්ටස්. පිටු 299. ISBN 90-5031-094-x.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ සාමය සහ ගැටුමට අදාළ විවිධ අදහස් හා සෞයා ගැනීම් බෙදා හැරීම මෙම කානියේ අරමුණයයි. මෙම විෂය පිළිබඳ පූජ්‍ය පරාසයක පැතිරෙන අදහස් මාලාවක් පැවතිය ද ඒවා බෙදා ගැනීමක් හෝ සාකච්ඡාවට ලක් වීමක් බොහෝ විට සිදු නොවේ. සම්මත්තුණ සහ වැඩිමුළු ශ්‍රී ලංකාවේ සූලඩ සංසිද්ධියක් ව්‍යවත් ඒවා මගින් රටේ විවිධ පළාත්වල පවතින පූජ්‍ය කථිකා එක්තැන් වීමක් සිදු නොවේ. විශේෂයෙන් ම නැගෙනහිර, දකුණේ සහ උතුරේ විද්‍යුතුන් අතර අදහස් තුවමාරුවක් ප්‍රමාණවත් ලෙස සිදුවන්නේ තැත. මෙම කානිය නැගෙනහිර විශ්ව විද්‍යාලය, යාපනය විශ්ව විද්‍යාලය, රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය සහ අග්නිදිග විශ්ව විද්‍යාලය යන ආයතනවලට අනුයුත්ක වියතුන්ගේ උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයකි. මුත් විසින් තොරතුරු එකතු කොට තොරාගත් අධ්‍යාපන ඇසුරින් ලිපි සම්පාදනය කර ඇත. පොතේ මූලික කොටස ශ්‍රී ලංකාවේ සාමය හා ගැටුම ගැන පවතින විවිධ පර්යාලෝකයන් ගැන සංකීම්ලේනයක් දක්වන අතර ඒවා තේමා කිහිපයක් යටතේ වර්තිකරණය කර ඇත. දකුණේ පර්යාලෝකය, නැගෙනහිර දීමිල පර්යාලෝකය, නැගෙනහිර මුස්ලිම් පර්යාලෝකය හා උතුරේ පර්යාලෝකය වශයෙන් පොතේ ඉතිරිය කොටස් හතරකට බෙදා කරුණු දක්වා ඇත.

81. සාම සහයෝගිතා කණ්ඩායම. සාමය සඳහා ත්‍යාය පත්‍රයක්. කොළඹ, විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය (CPA). කොළඹ, ග්ලොබ් ප්‍රින්ටින් වරක්ස්. පිටු 16.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු නැගෙනහිර පවතින වත්මන් ගැටුමට යුදමය විසඳුමක් තැත. දෙපාරුත්‍ය විසින් ම කරගෙන යන අවසානයක් තැති යුදමය මෙහෙයුම් මගින් කවර පාර්ශ්වයකට හෝ තීරණාමක ජයග්‍රහණයක් ලබා දීමට අසමත් වී ඇත. පෙනෙන්නට තිබෙන යථාර්ථය එයයි. මානව බේදවාවකයක් පමණක් එම යුදයයෙන් ඇති කර ඇත. පිට පිටම කරගෙන යන යුද මෙහෙයුම් තිසා සිවිල් ජනයා මත ඉසිලිය තොහැකි විපාක ඇති කරනු ලබයි.

මෙම කානිය, වත්මන් ගැටුමට කිසිදු යුදමය විසඳුමක් තැති බව ඕනෑම සාම ත්‍යාය පත්‍රයක ආරම්භක ස්ථානයේ තිබිය යුතු බවට අවධාරණය කර සියලුම දේශපාලන පක්ෂ වෙත කරන ලද විවාත සංදේශයකි.

82. විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය (CPA). වාර්තික අරුධුදය සහ සිවිල් සමාජයෙහි වගකීම (1999 ජනවාරි 30 කොළඹ මහජන ප්‍රස්තකාලයේ දී පවත්වන ලද සම්මත්තුණයේ දේශන ඇසුරෙනි.) කොළඹ, විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය. 2000. පිටු 32. ISBN 955-8037-12-5.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ජනවාරික අරුධුදය අනාගත සංචර්ධනය සහ සෞඛ්‍ය කෙරෙහි දිර්ස කාලීන පලවිපාක ඇති කරමින් දිග්ගැස්සන අවශ්‍යමක් බවට පත් වී ඇත. යුද්ධය හේතුවෙන් වැය වුණු හා විනාශ වී ගිය විගාල ආර්ථික සම්පත්වලට අමතරව අලාභය මැතිය තොහැකි ජ්‍යෙන් හානි, ශ්‍රී ලංකාවේ වෙසෙන විවිධ වූ ජන වර්ග බෙදා වීම තව තවත් උග්‍ර වීම ද සිදුවෙමින් පවතී. මෙවැනි හේතු නිසා ජාතික න්‍යාය පත්‍රය තුළ සාමය පිළිබඳ හඳුනී ප්‍රමුඛතාවයක් දිය යුතු බව පැහැදිලි කිරීම මෙම සම්මත්තුණයේ අරමුණ විය. සම්මත්තුණයේ දේශන පැවැත්වීම, ආර්ථික කඩා වැට්ටීමක් තුළින් සාමයක් පැවතිය හැකිද? -පැලුළු අමරසිංහ, සියලු ජන කොටස්වලට පිළිගත හැකි එකත්ත්වයක් - මහින්ද සමරසිංහ සහ අව්‍යාරච්ච දේශපාලන සංස්කෘතියක් යන තේමාව ඔස්සේ වික්ටර අයිවන් යන මහත්වරුන් විසින් සිදුකර ඇත.

83. විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය(CPA). සාම ක්‍රියාවලිය සහ සූළ ජාතික පක්ෂවල වගකීම (1999 මාරුතු 06 දෙනිවල ජයසිංහ ගාලාවේ පවත්වන ලද දේශන ඇසුරෙනි). කොළඹ, විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය. 1999. කොළඹ, ග්‍රේලාඩි ප්‍රින්ටරස්. ISBN 955-8037-14-1.

අන්තර්ගතය

අප රටේ පවතින ජනවාරික ප්‍රශ්නයට දේශපාලන විසඳුමක් සාමකාමී ලෙස ලබා ගත යුතු ය. කළුන් කළට සාම සාකච්ඡා පසුබැවූ ලක් වූ අවස්ථා තීක්ෂණ ද අවසාන වගයෙන් විසඳුමක් ලබා ගත හැක්කේ ද සාකච්ඡා මාරුගයෙන් ය යන විශ්වාසය ඇතිව අප ක්‍රියාත්මක වෙමින් සිටිමු. මේ සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකාවේ සූළ ජාතින් නියෝජනය කරන පක්ෂවල නියෝජනයන්ගේ අදහස් උදහස් මෙම කානියට ඇතුළත් වී ඇත.

84. ගොන්සේකා, කාලෝ. සාමයෙන් යුතු ශ්‍රී ලංකාවක් සඳහා කොළඹ, සමාජ විද්‍යායුධින්ගේ සංගමය(SSA). 1998. කොළඹ, සී/ස කරුණාරත්න සහ පුත්‍රයේ. පිටු 243. ISBN 955-9102-15-X.

අන්තර්ගතය

බොහෝමයක් සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලන ප්‍රස්තවලට සඳාතනික අවසාන විසඳුම් නැත. අපට ප්‍රායෝගිකව කළ හැකිකේ මිනිසුන් විදින දුක හැකි කාක් අඩු කිරීමට ප්‍රයත්න දැරීමයි. එම අරමුණ කරා පියමන් කිරීමට උපයෝගී කර ගත හැකි එක් මාර්ගයක සෙසදාන්තික පදනම මෙම කානියෙන් අනාවරණය කර ඇත.

මෙම පොත වියේ විද්‍යාල සිසුන් සඳහා වන ප්‍රාරම්භක පාඨම් හයකින් සමන්විත පායමාලාවක විෂය කරුණු ලෙස බෙදනු ලැබ ඇත. පාඨම් හයක පායමාලාවක් ලෙස සැලසුම් කොට ඇත්තේ එය සහේතුක අනුවිලිවෙලක් අනුව කුමයෙන් විකසිත වන පරිදීදෙන් ව්‍යව ද එක් එක් පාඨම අංග සම්පූර්ණ ඒකකයක් ලෙස සකස් කරනු ලැබ ඇත.

අපේ ගැටළු, යන මැයෙන් යුත් පළමු වන පාඨම තුතන ලෙසකයේ කොටසක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව මූහුණුපා ඇති සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන, ආගමික, ජනවාරික හා පාරිසරික යනා දී පැති ගණනාවකින් යුත් ගැටළුවේ ස්වර්ධය හඳුන්වා දීමට වැයම් කරයි.

ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රරෝගණ ගක්තිය සහිත, සාමයෙන් යුතු රාජ්‍යයක් ලෙස නොනැසී පැවතිමට නම් මේ ගැටළු විසඳිය යුතු ය. එම විසඳුම දැනුම මත පදනම් විය යුතු ය. එහෙන් දැනුම යනු කුමක්ද? දෙවැනි පාඨම මෙම ප්‍රස්තය විග්‍රහ කරයි.

මිනිස් දනුම මිනිස් සුබ සිද්ධිය සඳහා මෙහෙ කළ යුතු යැයි පිළිගනු ලබන්නේ නම්, මිනිස් සුබ සිද්ධිය යනු කුමක්දයි තීරණය කිරීම අවශ්‍ය වෙයි. මේ සඳහා මනුෂ්‍ය ස්වභාවයේ ඇති සැරිය පිරික්සා බැලීම අවශ්‍ය වෙයි. තුන් වැනි පාඨමෙන් එබදු ගවේෂණයක් කිරීමට යත්ත දරනු ලබයි. සතර වෙනි පාඨම තුළින් වැයම් කරනු ලබන්නේ මනුෂ්‍ය ස්වභාවය සහ මනුෂ්‍ය අවශ්‍යතා පිළිබඳ වන විශ්ලේෂණයක් මගින් මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම් ගැන සංකල්ප කුලකයක් උපයා ගැනීමටයි. පස් වැනි පාඨමෙන් වැයම් දරන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ දරුණ කෝණය අනුව අපේ ලෝකයේ තත්ත්වය පිළිබඳ පුළුල් සමික්ෂණයක් කිරීමටයි.

මෙම මුල් පාඨම මගින් දමනු ලබන සංකල්පමය අත්තිවාරම් පදනම් කොට ගෙන, අපේක්ෂිත අනාගතය සඳහා තීයාමක උපදෙස් පෙළක් හෙවත් මග පෙන්වීමක් සැපයීම සඳහා වර්තමානය අවබෝධ කර ගැනීමේ අරමුණ සහිතව, ශ්‍රී ලංකාවේ අතිතය පිළිබඳ සමාලෝචනයක් අවසාන පාඨමෙන් සිදු කරයි.

3.3 තරුණ ගැටුම්

3.3.1 සමාජ/දේශපාලන කැරලි

85. අයිවන්, වික්ටර්. ශ්‍රී ලංකාවේ තුතන කැරලිකරුවන්ගේ සමාජ පසුව්මීම. රත්මලාන, සර්වෝදය ගුන්ප ප්‍රකාශන සේවාව. 1990. රත්මලාන, සර්වෝදය විශ්ව ලේඛා. පිටු 225. ISBN 955-599-019-0.

අන්තර්ගතය

ශ්‍රී ලංකාවේ තරුණ පරපුර අවස්ථා දෙකක දී ම ඉතාමත් ප්‍රචණ්ඩකාරී බලවේගයක් ලෙස තියා කළේ ඇයි? කැරල්ලෙන් තමන්ට ලැබෙන ප්‍රතිඵලය මරණය බව දැන දැන ම ඔවුන් එවැනි බිහිපූඩු මාර්ගයක් වෙත යොමු වුයේ ඇයි? ඒ කෙරෙහි බලපා ඇති සමාජ ආර්ථික හා දේශපාලන හේතු සාධක මොනවාද? යන්න පිළිබඳ විශ්‍රාන්තික සිදු වේ.

86. අයිවන්, වික්ටර්. අර්බුදයේ ගමන් මග (මේතිභාසික විකාශනයේ ඇතැම් ලක්ෂණ) ගල්කිස්ස, රාවය. 1989. රත්මලාන, සර්වෝදය විශ්ව ලේඛා. පිටු 97.

අන්තර්ගතය

ඉතිහාසය තුළ අනිතය පමණක් නොව අනාගතය ද අඩංගු වී පවතී. එය අනිතයේ ද සිදුවූ දේවල් කිමෙන් නොනැවති අනාගතයේ ද සිදු විය හැකි දේ ද කියනු ලබයි. 1971 ද ඇති වූ තරුණ කැරල්ල ද ලංකාවේ අනාගතය අරභයා ඉතිහාසය විසින් දෙනු ලැබූ සංයුතකට සමාන ය. එහෙත් එය විසින් දෙන ලද සංයුත තිබුරදී ලෙස තේරුම් ගෙන රට අනුකූලව තියා කිරීමට සමාජයට හැකි වී නැත. අද රටේ ප්‍රතිනි අර්බුදකාරී තත්ත්වය ද එහි ම නොවැලක්විය හැකි ප්‍රතිඵලයක් වන්නේ ය. ඒ මගින් ඉතිහාසය දෙස නැවත වරක් වඩාත් ප්‍රබල ආකාරයකින් එම සංයුත සමාජය වෙත ඉදිරිපත් කර සිටියි.

ආවේරණ කල්පික යුගය (1948-56), ප්‍රතිසංස්කරණ යුගය (1956-71), විෂ්ලේෂ යුගය (1971-77), ප්‍රතිගමන යුගය (1977-88) සහ නිදහස් යුගය ලෙස ශ්‍රී ලංකාවට නිදහස ලැබේමෙන් පසු මේ දක්වා කාල පරාසයන් යටතේ ආර්ථික, සමාජයීය සහ දේශපාලන කාරණා යටතේ මෙම කෘතිය තුළින් සාකච්ඡා කර ඇත.

දළ ජාතික නිෂ්පාදනයේ ආංගික සැකැස්ම (1953-1987), රජයේ අය වැය අතිරික්තය (1948- 1986), රාජ්‍ය ණය සංයුතිය (1949-1987), අපනයන පරිමාව

(1938-1987), අපනයන මිල (1938-1987), ආනයන පරීමාව (1938-1987), ආනයන මිල (1938-1987), වෙළඳ ගේෂය (1948-1985), ගුම බලකාය: සේවා වියුක්තිය හා සේවා තියුක්තිය (1946-1985) සහ ආර්ථිකයේ අංග අනුව සේවා තියුක්ති ජනගහනය (1948-1981) සංඛ්‍යා සටහන් මෙම කෘතියට ඇතුළත් වේ.

87. අයිවන්, වික්ටර. 71 අප්‍රේල් කැරල්ල. කොළඹ, ශ්‍ය/ස ලේක්භවිස් ඉන්වෝමන්විස් සමාගම, 1979. පිටු 189.

අන්තර්ගතය

1971 අප්‍රේල් කැරල්ල ශ්‍ය ලංකාවේ සමාජ, ආර්ථික හා දේශපාලන ජ්‍යෙනය සසල කිරීමටත් ප්‍රය්‍රේන කිරීමටත් තුවු දුන් එතිනාසික සංසීද්ධියක්. කැරල්ලත් එහි පසුබිම සහ එහි ප්‍රතිඵල පිළිබඳවත් මෙම පොත තුළින් විග්‍රහ කර ඇත.

මෙම කෘතියේ කතුවරයා 1971 කැරල්ල සමග සම්බන්ධව සිට සිරභාරයට පත් විමෙන් පසු තිහිප ලබා ඇත. සිරගතව සිටි කාලයේ දී මෙම කෘතිය රචනා කර ඇත. දැනට ජ්‍යෙනුත් අතර තොමැති 71 කැරල්ල හා කෙකින්ම සම්බන්ධව සිටි ජනතා විමුක්ති පෙරමුණේ සාමාජිකයන්ගෙන් ලබා ගත් තොරතුරු ද මෙම කෘතියට ඇතුළත් ය.

88. ආයියසේන්, සම්පන්. 80 දැකගයෙහි සිංහල තරුණ කැරල්ලේ ප්‍රවණ්ඩ පසුබිම. රත්මලාන, නන්දන මාරසිංහ අනුස්මරණ ගුන්ප ප්‍රකාශන පදනම. 2000. පිටු 112. ISBN 955-8210-03-X.

අන්තර්ගතය

මෙම කෘතිය ශ්‍ය ලංකාවේ දේශපාලනය හා ආණ්ඩු, ප්‍රවණ්ඩත්වය සහ දකුණේ සිංහල තරුණ කැරල්ල පිළිබඳව සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලනමය විග්‍රහක්.

89. මූණසිංහ, රෝහිත. එළියකන්ද වධ කදවුර. නුගේගොඩ, සරසවි ප්‍රකාශකයේ. 2005. පොල්ගස්සිවිට, සිකුරු ප්‍රකාශකයේ. පිටු 210. ISBN 955-573-379-1.

අන්තර්ගතය

මෙම ගුන්පයේ කතුවරයා, 1989 හිමණ සමයේ දී යුද හමුදාව විසින් අත් අඩංගුවට ගෙන වැළිගම හමුදා කදවුර, මාතර එළියකන්ද වධකාගාරය, බුස්ස රැදවුම කදවුර, කොළඹ ප්‍රනැශ්‍රාපන කදවුර යන ස්ථානවල වසරක් පමණ කොටු වී සිට, 1991 දී ප්‍රංශයට පැමිණ ප්‍රංශ රජයෙන් දේශපාලන රකවරණ ලබා ගත් අයෙකි.

හීජන යුගය ලෙස නම් දැරූ අදාළ කාල පරිවිෂේෂයේ දී හමුදා කළුවරුවල සහ වධකාගාර තුළ දී සිදු වූ සියලු ආකාරයේ මිලේවිජ ක්‍රියා, සාතන ගැන සහ අමානුෂික අප්‍රකට සිදුවීම් පිළිබඳ අන්තවාදී නොවූ දෘශ්‍යිකිත් කරන මධ්‍යස්ථාන විශ්‍යාකයක් මෙම කාන්තියට ඇතුළත් ය.

3.3.2 මත්දුවාස හා විතය සහ වැළැක්වීම

90. පිරිස්, මන්තරී. ජනමාධ්‍ය තුළින් සිදුකරන මධ්‍යසාර හා දුම්වලැටී ප්‍රවාරණය සහ ලමා පරපුර. කොළඹ, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය. 2003. නුගේගොඩ, සි/ස දීපානි මුදුණ. පිටු 94. ISBN 955-9093-12-6.

ଅନ୍ତର୍ଗତ୍ୟ

මත්ද්වස හේතු කරගෙන වර්යයක් තුළ මිනිස් ජීවිත සැහෙන ප්‍රමාණයක් අභාවයට යයි. තවත් පිරිසක් රෝග පිබාවලට ගොදුරු වේ. පවුල් විශාල ගණනක් බෙදා වනු ලබයි. මෙම හේතු නිසා ප්‍රධාන වශයෙන් ම දරුවන්ගේ සහ ස්ථිතින්ගේ උයිනිවාසිකම අභිම් වී යයි. එයට අමතරව

ලාභාල වයසේ පසුවන දරුවන් සහ තරුණයින් මත්දුවා සඳහා ග්‍රහණය කර ගැනීම පිණිස ප්‍රබල වෙළඳ ප්‍රවාරයක් ගෙන යනු ලබයි. සමාජ තත්ත්වය එයයි. මේ පිළිබඳ විග්‍රහයක් සහ ලමා/ තරුණ පරපුර මත්දුවා උච්චරෙන් මූදවා ගැනීම සඳහා උපදෙස් සහ තොරතුරු මෙම ගන්ම්‍යයට ඇතුළත් වේ.

91. අන්තරායකර ඔඩඟය පාලක ජාතික මණ්ඩලය. මත්දුවාස නිවාරණ ප්‍රතිපාත. කොළඹ, අන්තරායකර ඔඩඟය පාලක ජාතික මණ්ඩලය-නිවාරණ අධ්‍යාපන හා ප්‍රභූණු අංශය. කොළඹ, රාජ්‍ය මූල්‍ය සංස්ථාව. පිටු 59. ISBN 955-9137-19-0.

ଅନ୍ତର୍ଗତ୍ୟ

මත්දුවා නිවාරණ වැඩසටහන් පූහුණුකරුවන් සඳහා භාවිත කළ හැකි අත්පෙළාතකි. මෙම පූහුණු අත්පෙළාත තුළ විධීමන් සහ අවිධීමන් ආකාරයේ මත් දුවා නිවාරණ වැඩසටහන්වලට භාවිතා කළ හැකි ක්මලවේද ඇඩුග් වේ.

92. වත්ද බණ්ඩාර, එම්. එම්. එස්.. සමාජය, පෙළරුණීය සහ මත්දව්‍ය භාවිතය (මත්දව්‍ය භාවිතයේ මත්දව්‍ය සමාජයේ ලක්ෂණ සහ විසඳුම් මාරුග). කතා. 2004. නුගේගොඩ, කොළඹ පින්ටර්ස්. පිටු 60.
ISBN 955-98847-0-0.

අන්තර්ගතය

මත්පැන්, මත්ද්ව්‍ය ආදියට ඇඟිල්හි වුණු පුද්ගලයන්ට ඒවායින් ඉවත් වීමට ආධාර, උපකාර කරන මග පෙන්වීම් කරන සහ එසේ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන සමාජයේ සිනැම මට්ටමක සාමාජිකයෙකුට සිය කටයුතු වඩාත් විද්‍යාත්‍යුකුල ලෙස සංවර්ධනය කර ගැනීමට මෙම ගුන්ථයේ අදහස් ප්‍රයෝගනවත් වනු ඇත.

93. රස්නැක්, බෙන්. සුදු දෙවගන. රත්මලාන, ගුන්ථ ප්‍රකාශන ව්‍යාපෘතිය. 1992. තුශේගොඩ, සි/ස දිපානි (පොද්ගලික) සමාගම. පිටු 145.
ISBN 955-999-042-5.

අන්තර්ගතය

"සුදු" එල් එස් ඩී මත් කුඩා විශේෂයකි. එම මත්ද්ව්‍ය අපේ රට ක්‍රමයෙන් වසරගයට ගෙන ඇති අතර ඒ නිසා ව්‍යසනයට පත් වුවන්ගේ ගණන පනස් දහස ඉක්මවයි. ඔවුන්ගෙන් 90%ක් පමණ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලැබූ අය බව සඳහන් වේ. මෙතරම් විශාල ප්‍රමාණයක් මෙම ව්‍යසනයට ගොදුරු වී ඇත්තේ ඇයි? මූදල් හා බලය ආදේශ කළ කාලකණ්නිකම නිසාද? නැතහොත් ගාරීරික, මානසික සහ ආර්ථික වශයෙන් ඔවුන් රෝගීව සිටින නිසාද? තොජිස් නම්, කුට ජාවාරමිකරුවන්ගේ තාබන පීඩන, බලපැමිවලට නතු වී ඇති හෙයින්ද? හේතුව කුමක් වුවත් ව්‍යසනයට ගොදුරු වී ඇත්තේ තරුණ පිරිස් නිසා තත්ත්වය උගු වීමට පෙර ඔවුන්ව බෙරා ගත යුතුව ඇත. මෙම කෘෂික ඉදිරිපත් කරනුයේ මෙම ප්‍රශ්නය පිළිබඳව සෑම දෙනාගේ ම විශේෂයෙන් ම තරුණ පරපුලේ අවධානය යොමු කිරීම සඳහා ය. මෙහි දී කතුවරයා සාම්ප්‍රදායික බණ කිමෙන් වැළකෙයි. අවවාද දෙන්නේ නැත. මත්ද්ව්‍ය හාවිතය රෝගයක් ලෙස සලකා ඔහු ඒ සඳහා කළ හැකි ප්‍රතිකාර පිළිබඳ අපේ මනස යොමු කරනු ලබයි.

centre for poverty analysis

29, Gregory's Road, Colombo 7, Sri Lanka

T. +94 (011) 2676 955-8, 2667 967-8

F. +94 (011) 2676 959

E. info@cepa.lk

www.cepa.lk

ISBN 978-955-1040-43-7

9 789551 040437 >

මුද්‍රණය සි/ස කරුණාරත්න සහ මුතුණේ